

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 11.4.2018
COM(2018) 184 final

2018/0089 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

**om adgang til indbringelse af sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser
og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF**

(EØS-relevant tekst)

{SWD(2018) 96 final} - {SWD(2018) 98 final}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

• Forslagets begrundelse og formål

En effektiv håndhævelse af EU's regler har betydning for europæerne og påvirker deres hverdag. Det er derfor, der er behov for et robust og effektivt håndhævelsessystem, som skal sikre, at medlemsstaterne fuldt ud anvender, gennemfører og håndhæver EU-retten og sikrer borgerne tilstrækkelige retsmidler.

I den forbindelse har dette forslag til formål at modernisere og erstatte Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF af 23. april 2009 om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser¹ ("direktivet om søgsmål med påstand om forbud"). Det fremlægges sammen med forslaget om målrettede ændringer af fire EU-direktiver vedrørende forbrugerlovgivning² som en del af den "nye aftale for forbrugere"³, der er medtaget i Kommissionens arbejdsprogram for 2018⁴, for derved at gøre proceduren for pålæg og forbud mere effektiv og bidrage til at fjerne følgerne af overtrædelser af EU-retten, som påvirker forbrugernes kollektive interesser.

Dette forslag udgør en opfølgning på kvalitetskontrollen (Refit) af EU's forbruger- og markedsføringslovgivning, der blev offentliggjort den 23. maj 2017 (herefter benævnt "kvalitetskontrollen")⁵, som også omfattede direktivet om søgsmål med påstand om forbud og Kommissionens rapport af 25. januar 2018 om gennemførelsen af Kommissionens henstilling 2013/396/EU⁶ om fælles principper for kollektive retsmidler i medlemsstaterne til opnåelse af pålæg, forbud eller erstatning i forbindelse med tilsidesættelse af rettigheder i henhold til EU-retten (herefter benævnt ("rapporten om kollektive retsmidler"))⁷.

Disse evalueringer viste, at risikoen for, at EU-retten tilsidesættes, hvilket påvirker forbrugernes kollektive interesser, er stigende som følge af den økonomiske globalisering og digitaliseringen. Hvis de erhvervsdrivende overtræder EU-retten ved at anvende de samme vildledende reklamer eller urimelige kontraktvilkår i en række forskellige økonomiske sektorer, kan det påvirke tusinder eller endda millioner af forbrugere. I lyset af den stigende handel på tværs af grænserne og de handelsmæssige strategier på tværs af EU påvirker disse overtrædelser i stigende grad også forbrugere i mere end én medlemsstat. Rapporten om kollektive retsmidler viste, at en række medlemsstater stadig ikke har særlige kollektive

¹ EUT L 110 af 1.5.2009, s. 30.

² Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/6/EF, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/29/EF og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU for så vidt angår bedre håndhævelse og modernisering af EU's forbrugerbeskyttelsesregler (COM(2018) 185).

³ Se talen om Unionens tilstand og hensigtserklæringen til formanden for Rådet og for Europa-Parlamentet, der findes på: https://ec.europa.eu/commission/state-union-2017_da.

⁴ COM(2017) 650 final.

⁵ Kvalitetskontrollen omfattede direktiv 93/13/EØF om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler, direktiv 1999/44/EF om visse aspekter af forbruger køb og garantier i forbindelse hermed, direktiv 98/6/EF om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med angivelse af priser på forbrugsvarer, direktiv 2005/29/EF om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugere på det indre marked og direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser. Resultaterne af kvalitetskontrollen fremgår af SWD(2017) 208 final og SWD(2017) 209 final af 23.5.2017, som kan ses på: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332.

⁶ EUT L 201 af 26.7.2013, s. 60.

⁷ COM(2018) 40 final.

retsmidler til opnåelse af genopretning til brug i situationer med mange skadelidte. Det anføres heri, at Kommissionen har til hensigt at følge op på evalueringen af henstillingen fra 2013, idet den i særlig grad vil fokusere på at styrke forbrugernes retsmidler og håndhævelsesaspekterne i direktivet om søgsmål med påstand om forbud.

Siden 1998, da direktivet om søgsmål med påstand om forbud først blev vedtaget⁸, har denne EU-retsakt gjort det muligt for godkendte organer/organisationer udpeget af medlemsstaterne såsom forbrugerorganisationer eller uafhængige offentlige organer at indbringe sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser med det hovedformål at bringe både nationale og grænseoverskridende overtrædelser af EU's forbrugerlovgivning til ophør, jf. listen i bilag I til direktivet. Direktivet om søgsmål med påstand om forbud blev kodificeret ved direktiv 2009/22/EF, som på nuværende tidspunkt er i kraft. Det blev senest ændret ved forordning (EU) 2018/302 om geoblokering⁹ for at medtage denne forordning i bilag I.

Kommissionens rapporter fra 2008 og 2012 om anvendelsen af direktivet om søgsmål med påstand om forbud og kvalitetskontrollen i 2016-2017 bekræftede direktivets betydning. I forbindelse med kvalitetskontrollen blev det imidlertid konkluderet, at det havde betydelige mangler, som, hvis de ikke blev afhjulpet, fortsat ville forhindre, at det ville være fuldt effektivt og føre til, at det ikke blev anvendt optimalt. Selv i medlemsstater, hvor søgsmål med påstand om forbud anses for at være effektive og i vid udstrækning anvendes, udnyttes direktivets potentiale ikke fuldt ud på grund af en række aspekter, som det ikke i tilstrækkelig grad dækker. De vigtigste mangler er dets begrænsede anvendelsesområde, de begrænsede virkninger af afgørelser om forbud i forbindelse med skadelidte forbrugeres sager med henblik på opnåelse af genopretning og omkostningerne ved proceduren og dens varighed (se afsnit 3, hvor der gives et overblik over resultaterne).

Også Europa-Parlamentet har konstateret, at der er behov for en indsats på EU-plan vedrørende kollektive retsmidler. Det fremhævede i sin beslutning fra 2012 "På vej mod en sammenhængende EU-strategi for kollektive retsmidler"¹⁰ behovet for en generel EU-tilgang til kollektive retsmidler, hvor der fokuseres på overtrædelse af forbrugernes rettigheder på grundlag af et fælles sæt principper, der tager hensyn til de nationale retstraditioner og indeholder garantier for at undgå misbrug af adgangen til at rejse sager. Det understregede de mulige fordele ved retssager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser for så vidt angår de lavere omkostninger og den øgede retssikkerhed for både sagsøgerne, de sagsøgte og retssystemet, idet man undgår særskilte søgsmål vedrørende sammenlignelige krav. Efter undersøgelsen af emissionsmålinger i bilindustrien¹¹ opfordrede Europa-Parlamentet i 2017 i sin henstilling Rådet og Kommissionen til at fremsætte forslag til lovgivning om et harmoniseret system for kollektive retsmidler for forbrugerne i EU på grundlag af bedste praksis i og uden for EU. Det ville bringe den nuværende situation til ophør, hvor forbrugere i mange medlemsstater mangler beskyttelse, idet de ikke kollektivt kan håndhæve deres rettigheder. Også Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg har i årtier støttet en EU-indsats vedrørende kollektive retsmidler og krævede i sin udtalelse om Kommissionens henstilling fra 2013 lovgivning, idet det fremhævede betydningen af kollektive retsmidler til opnåelse af både pålæg og genopretning.

⁸ EFT L 166 af 11.6.1998, s. 51.

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/302 af 28. februar 2018 om imødegåelse af uberettiget geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kundernes nationalitet, bopæl eller hjemsted i det indre marked og om ændring af forordning (EF) nr. 2006/2004 og (EU) 2017/2394 og af direktiv 2009/22/EF (EUT L 60I af 2.3.2018, s. 1).

¹⁰ 2011/2089(INI).

¹¹ 2016/2908(RSP).

I dette forslag tages der fat på de konstaterede problemer, som hindrer en effektiv anvendelse af det nuværende direktiv om søgsmål med påstand om forbud.

Forslaget tager sigte på følgende:

- **Anvendelsesområde** – Direktivets anvendelsesområde vil blive udvidet til også at omfatte andre horisontale og sektorspecifikke EU-retsakter vedrørende beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser i forskellige økonomiske sektorer såsom finansielle tjenester, energi, telekommunikation, sundhed og miljø. Denne ændring vil medføre, at proceduren i højere grad dækker det brede spektrum af overtrædelser i økonomiske sektorer, hvor de erhvervsdrivendes ulovlige praksis kan påvirke et stort antal forbrugere.
- **Sager til varetagelse af forbrugerinteresser indbragt af godkendte organer/organisationer** – Forslaget bygger på tilgangen i det nuværende direktiv om søgsmål med påstand om forbud, som gør det muligt for de af medlemsstaterne udpegede godkendte organer/organisationer at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser. I medfør af dette forslag skal de godkendte organisationer/organer opfylde en række minimumskriterier vedrørende deres omdømme (de skal være forskriftsmæssigt oprettet, ikke med henblik på fortjeneste og have en beskyttelsesværdig interesse i at sikre overholdelsen af EU-retten). Hvad angår sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på opnåelse af genopretning, vil de godkendte organisationer/organer også skulle forelægge retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden dokumenter med oplysninger om deres finansielle kapacitet, og om, hvorfra de midler, de anvender til sagen, hidrører. Retsinstanserne og forvaltningsmyndighederne vil få beføjelse til at vurdere ordninger om tredjemands finansiering.
- **Procedurens effektivitet** – Forslaget vil kræve, at medlemsstaterne sikrer, at sagerne afvikles "hurtigst muligt", og forhindrer, at sagsomkostningerne bliver en økonomisk hindring for at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser. Forbrugerne vil blive behørigt underrettet om resultatet af sager til varetagelse af forbrugerinteresser, og om, hvordan de vil drage fordel heraf. Forslaget fremmer også kollektive udenretslige forlig, som en retsinstans eller forvaltningsmyndighed skal efterprøve. Endelige afgørelser truffet af en retsinstans eller forvaltningsmyndighed, som fastslår, at en erhvervsdrivende overtræder lovgivningen, vil udgøre uigendrivelige beviser i sager med henblik på opnåelse af genopretning (i samme medlemsstat) eller en gendrivelig formodning om, at der er sket en overtrædelse (i sager indledt i en anden medlemsstat).
- **Retsmidler til opnåelse af pålæg og genopretning** – Forslaget vil gøre det muligt for godkendte organisationer/organer at anlægge sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på opnåelse af forskellige typer passende foranstaltninger afhængigt af sagens omstændigheder. Der er bl.a. tale om midlertidige eller endelige foranstaltninger for at bringe en erhvervsdrivendes praksis til ophør eller forbyde den, hvis den anses for at udgøre en overtrædelse af lovgivningen, og foranstaltninger for at fjerne de fortsatte virkninger af overtrædelserne. Sidstnævnte foranstaltninger kan omfatte afgørelser med henblik på opnåelse af genopretning og retskonstaterende afgørelser, hvorved det fastslås, at den erhvervsdrivende har et ansvar over for de forbrugere, overtrædelserne har skadet.

Generelt bør de godkendte organisationer/organer have ret til at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på at opnå en eksigibel afgørelse, hvorved en erhvervsdrivende tilpligtes bl.a. at yde erstatning, afhjælpning eller udskiftning, give et forholdsmæssigt afslag, ophæve kontrakten eller tilbagebetale den betalte pris afhængigt af situationen.

Det er dog nødvendigt at sikre medlemsstaterne fleksibilitet i de tilfælde, hvor det er svært at fastslå omfanget af de tab, som de forbrugere, der er berørt af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, har lidt på grund af kendetegnene ved deres individuelle skader. I sådanne tilfælde vil medlemsstaterne have mulighed for at give retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder kompetence til at afgøre, om der skal træffes en retskonstaterende afgørelse i stedet for en afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning, hvad angår den erhvervsdrivendes ansvar over for de forbrugere, der har lidt tab som følge af en overtrædelse af EU-retten, som kan påberåbes direkte i efterfølgende sager med henblik på opnåelse af genopretning.

Denne fleksibilitet bør imidlertid kun gælde i forbindelse med særlige typer sager, især i situationer med mange skadelidte, hvor erhvervsdrivende leverer ydelser til forbrugere. Den første type omfatter sager, hvor det er muligt at finde frem til de forbrugere, der er berørt af samme praksis, og de forbrugere, der har lidt samme tab, i tilknytning til et tidsrum eller et køb såsom i tilfælde af langsigtede forbrugeraftaler. Den anden type vedrører "sager, der drejer sig om mindre beløb", hvor en række forbrugere har tabt så små beløb, at det ville være uforholdsmæssigt eller ikke muligt i praksis at fordele kompensationen mellem forbrugerne. Den erhvervsdrivende, der har overtrådt lovgivningen, skal dog alligevel yde genopretning for det tab, forbrugerne har lidt. Kompensationen skal derfor kanaliseres over til et offentligt formål og tjene forbrugernes kollektive interesser.

- Dette forslag skaber **balance mellem at lette domstolsadgangen for at beskytte forbrugernes interesser og at sikre tilstrækkelige garantier for at undgå misbrug af adgangen til at rejse en sag**. Den foreslåede model for sager til varetagelse af forbrugerinteresser, inden for hvilken godkendte organisationer/organer skal udpeges af medlemsstaterne på grundlag af en række omdømmemæssige minimumskriterier, udgør en stærk garanti mod useriøse sager. Andre medlemsstater eller Kommissionen vil kunne så tvivl, hvorvidt en godkendt organisation/et godkendt organ, der har kompetence til at indbringe sager i andre medlemsstater, opfylder kriterierne. I sådanne sager med henblik på opnåelse af genopretning skal de godkendte organisationer/organer være åbne om, hvor de får deres midler fra, således at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden kan sikre, at der ikke opstår interessekonflikter eller er risiko for misbrug i en given sag. Hvis en sag til varetagelse af forbrugerinteresser munder ud i et forlig, vil retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden efterprøve, om resultatet er lovligt og rimeligt for derved at sikre, at der tages hensyn til alle involverede parter interesser.

- **Sammenhæng med de gældende regler på samme område**

I dette forslag tages der hensyn til Kommissionens henstilling af 11. juni 2013 om fælles principper for kollektive retsmidler i medlemsstaterne til opnåelse af pålæg, forbud eller erstatning i forbindelse med tilsidesættelse af rettigheder i henhold til EU-retten (2013/396/EU)¹². I henstillingen fastsættes et sæt fælles regler for kollektive retsmidler, herunder sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser til opnåelse af pålæg, forbud eller erstatning, som bør finde anvendelse på alle overtrædelser af EU-retten på tværs af politikområder. Principperne i henstillingen er selvstændige principper, og i dette forslag gives ikke alle de proceduremæssige elementer, disse principper vedrører. Dette forslag regulerer kun bestemte vigtige aspekter, som er nødvendige for at oprette en ramme, som skal suppleres af særlige procedureregler på nationalt plan. Visse proceduremæssige elementer i henstillingen gives ikke i dette forslag, fordi den har et mere målrettet anvendelsesområde, som er begrænset til overtrædelser, der kan påvirke forbrugernes kollektive interesser, og

¹² EUT L 201 af 26.7.2013, s. 60.

fordi det gældende direktiv om søgsmål med påstand om forbud allerede indeholder en række elementer af modellen for sager til varetagelse af forbrugerinteresser.

I dette forslag tages der hensyn til den nyligt vedtagne revision af forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde¹³. Den reviderede forordning om forbrugerbeskyttelsessamarbejde støtter offentlig håndhævelse, mens dette forslag styrker den private håndhævelse. Kommissionens holdning har længe været – og det støttes af Europa-Parlamentet¹⁴ – at privat håndhævelse bør være uafhængig og supplere offentlig håndhævelse. Hvad angår offentlig håndhævelse, fastsættes der i forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde bestemmelser om grundlaget for de nationale forbrugerbeskyttelsesmyndigheders fælles arbejde med at bekæmpe grænseoverskridende overtrædelser. Revisionen heraf vil gøre den offentlige håndhævelse på tværs af grænserne mere effektiv og give de relevante offentlige myndigheder et ensartet set beføjelser til at samarbejde mere effektivt om at bekæmpe de omfattende overtrædelser, herunder vedtage midlertidige foranstaltninger for at undgå risikoen for i alvorlig grad at skade forbrugernes kollektive interesser og at bringe de overtrædelser, der er omfattet af forordningen, til ophør eller nedlægge forbud. Den gør det også muligt for Kommissionen at iværksætte og koordinere fælles håndhævelsesforanstaltninger for at bekæmpe overtrædelser på EU-plan. Det er vigtigt at påpege, at i den reviderede forordning indføres der ikke en ret til adgang til retsmidler til gavn for forbrugere, der har lidt tab som følge af overtrædelser på tværs af grænserne eller endog på tværs af EU. Offentlige håndhævere modtager eller forsøger kun at opnå frivillige tilsagn fra erhvervsdrivende om afhjælpning for at rette op på det tab, forbrugerne har lidt som følge af overtrædelser, der er omfattet af forordningen, uden at dette berører forbrugernes ret til at søge kompensation ved hjælp af hensigtsmæssige midler¹⁵. Under forhandlingerne om forordningen blev det dog erkendt, at der er behov for stærke private håndhævelsesforanstaltninger, som skal supplere den offentlige håndhævelse. Med dette forslag indføres der særlige foranstaltninger vedrørende individuelle og kollektive retsmidler for forbrugere.

I forslaget tages der hensyn til de eksisterende EU-foranstaltninger vedrørende individuelle retsmidler, navnlig direktivet om alternativ tvistbilæggelse (ATP)¹⁶, som sikrer forbrugere i EU adgang til kvalitetssikrede udenretslige tvistbilæggelsesordninger for både nationale og grænseoverskridende kontraktlige tvister. Medlemsstaterne opfordres til at sikre, at der findes ATP-ordninger. En onlineplatform for tvistbilæggelse, som Kommissionen¹⁷ har oprettet, hjælper også forbrugere og erhvervsdrivende med at bilægge deres nationale og grænseoverskridende tvister om onlinekøb af varer og tjenesteydelser med bistand fra ATP-instanser. Lovgivningen fra 2013 om alternativ og udenretslig tvistbilæggelse er målrettet individuelle sager med henblik på opnåelse af genopretning, mens direktivet om søgsmål med påstand om forbud sigter mod sager med henblik på opnåelse af genopretning indbragt af godkendte organisationer/organer, som medlemsstaterne har udpeget til at tage initiativer til

¹³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/2394 af 12. december 2017 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse og om ophævelse af forordning (EF) nr. 2006/2004 (EUT L 345 af 27.12.2017).

¹⁴ Europa-Parlamentets beslutning af 2. februar 2012 om en sammenhængende EU-strategi for kollektive retsmidler (2011/2089(INI)). Europa-Parlamentets henstilling af 4. april 2017 til Rådet og Kommissionen som følge af undersøgelsen af emissionsmålinger i bilindustrien (2016/2908(RSP)).

¹⁵ Forordning (EU) 2017/2394, betragtning 46 og artikel 9, stk. 4, litra c).

¹⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU af 21. maj 2013 om alternativ tvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet.

¹⁷ Tilgængelig siden 15.2.2016 på grundlag af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 524/2013 af 21. maj 2013 om onlinetvistbilæggelse i forbindelse med tvister på forbrugerområdet.

varetagelse af forbrugernes kollektive interesser. I betragtning 27 i direktivet fra 2013 om alternativ tvistbilæggelse på forbrugerområdet hedder det, at direktivet ikke bør være til hinder for, at medlemsstaterne kan opretholde eller indføre ATB-procedurer til samlet behandling af identiske eller lignende tvister mellem en erhvervsdrivende og flere forbrugere, og at tilstedeværelsen af et effektivt kollektivt klagesystem og let adgang til ATB bør supplere hinanden, og procedurerne bør ikke gensidigt udelukke hinanden. I andre retsakter er der også bestemmelser om EU-retlige mekanismer, der skal anvendes af individuelle forbrugere for at håndhæve deres rettigheder såsom Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2015/2421 af 16. december 2015 om ændring af forordning (EF) nr. 861/2007 om indførelse af en europæisk småkravsprocedure og forordning (EF) nr. 1896/2006 om indførelse af en europæisk betalingspåkravsprocedure¹⁸ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/52/EF af 21. maj 2008 om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område¹⁹.

Sammen med ændringerne i andre vedtagne forslag som en del af pakken vedrørende "den nye aftale for forbrugere", navnlig reglerne om strengere sanktioner og indførelse af individuelle retsmidler for forbrugere, der har lidt tab på grund af urimelig handelspraksis, vil kombinationen af ændringer i dette forslag forbedre de erhvervsdrivendes overholdelse af de gældende forbrugerbeskyttelsesregler, sikre forbrugerne bedre klageadgang og dermed mindske tabene for forbrugerne.

- **Sammenhæng med Unionens politik på andre områder**

Forslaget er i fuld overensstemmelse og fuldt foreneligt med eksisterende EU-politikker. Det supplerer sagerne for opnåelse af pålæg og genopretning, der findes i sektorspecifikke retsakter, idet der indføres en særlig mekanisme for sager til varetagelse af forbrugerinteresser, hvis forbrugerens kollektive interesser har lidt eller kan lide skade. En bedre håndhævelse af EU-retsakter, der er omfattet af dets anvendelsesområde, vil navnlig understøtte strategien for et digitalt indre marked, for kapitalmarkedsunionen, for energiunionen og for den cirkulære økonomi. Som fastsat i artikel 11 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde skal forslaget integrere miljøbeskyttelseskrav og være i overensstemmelse med Århus-konventionens bestemmelser om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet²⁰.

I sager som f.eks. Dieselgate vil ofrene for urimelige handelspraksisser såsom bilproducenternes vildledende reklame i medfør af dette direktiv kunne få kollektiv adgang til retsmidler gennem en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, selv om de EU-retlige bestemmelser for typegodkendelse af motorkøretøjer ikke som sådan er omfattet af bilag I. Tidligere indeholdt EU-retten ikke bestemmelser om sådanne sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser.

I dette forslag tages der hensyn til andre EU-politikker. I 2015 fremsatte Kommissionen et forslag til en europæisk lov om tilgængelighed, i henhold til hvilken medlemsstaterne skal sikre, at offentlige organer og private enheder, der har en beskyttelsesværdig interesse heri,

¹⁸ EUT L 341 af 24.12.2015, s. 1.

¹⁹ EUT L 136 af 24.5.2008, s. 3.

²⁰ Ratificeret ved Rådets afgørelse 2005/370/EF af 17. februar 2005 om indgåelse på Det Europæiske Fællesskabs vegne af konventionen om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet (EUT L 124 af 17.5.2005, s. 1).

kan indbringe sager på forbrugeres vegne. Når forslaget er vedtaget af Europa-Parlamentet og Rådet, vil Kommissionen om nødvendigt fremsætte et forslag om at medtage den europæiske lov om tilgængelighed i anvendelsesområdet for dette direktiv. Når det fastslås, at fremtidige EU-retsakter er relevante for beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser, bør dette direktiv ændres, således at henvisningen indføres i bilag I til det. Kommissionen bør føre tilsyn med ovennævnte proces og evaluere den inden første aflæggelse af rapport, hvor den skal vurdere direktivets anvendelsesområde i lyset af den fortsatte udvikling på forbrugermarkederne og i forbrugerpolitikken.

Forslaget overlapper ikke de eksisterende sektorspecifikke regler, der er omhandlet ovenfor, og det påvirker ikke reglerne i EU-retten om aftaleretlige og ikke-aftaleretlige retsmidler med henblik på sådanne overtrædelser.

Forslaget har ikke indvirkning på de eksisterende EU-retlige regler om international privatret, navnlig reglerne om værneting og lovvalg.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Retsgrundlaget for forslaget er i lighed med det nuværende direktiv om søgsmål med påstand om forbud artikel 114 i TEUF, som artikel 169 i TEUF henviser til. Forslaget har ved at sikre et højere forbrugerbeskyttelsesniveau til formål at bidrage til, at det indre marked fungerer efter hensigten ved at sikre, at godkendte organisationer/organer kan indbringe sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser med henblik på beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser i tilfælde af overtrædelser af EU-retten.

• Nærhedsprincippet

Udviklingen af en effektiv mekanisme for sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser på tværs af EU, som bygger på elementerne i det eksisterende direktiv om søgsmål med påstand om forbud, og som respekterer medlemsstaternes retstraditioner, vil øge forbrugernes tillid til detailhandlen på det indre marked, bl.a. på området e-handel, og være med til i højere grad at få de erhvervsdrivende til at overholde EU-retten. En indsats alene fra medlemsstaternes side vil sandsynligvis føre til yderligere opsplитning, hvilket igen vil bidrage til en uensartet behandling af forbrugere og erhvervsdrivende i det indre marked og føre til forskelle i den retsbeskyttelse, forbrugere har i EU. En indsats på EU-plan, således som det foreslås, forventes at kunne sikre alle europæiske forbrugere en øget beskyttelse gennem sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser, der er rejst af godkendte organisationer/organer, og fremme de erhvervsdrivendes overholdelse af EU-retten og derved øge udvekslingen af varer og tjenesteydelser på tværs af grænserne.

For så vidt angår offentlig håndhævelse blev en række udbredte overtrædelser omfattet af den reviderede forordning om forbrugerbeskyttelsessamarbejde, som indeholder en proceduremæssig ramme for samarbejdet mellem nationale håndhævere. For så vidt angår privat håndhævelse har forbrugere fra alle medlemsstater imidlertid endnu ikke adgang til effektive retsmidler. De betydelige forskelle, der er konstateret mellem medlemsstaterne vedrørende effektiviteten af det nuværende direktiv om søgsmål med påstand om forbud kræver en indsats fra EU, navnlig i lyset af virkningerne på tværs af grænserne. Derudover varierer de eksisterende nationale kollektive retsmidler til opnåelse af genopretning betydeligt, hvad angår deres effektivitet og retningslinjerne herfor, og i ni medlemsstater findes der slet ikke sådanne retsmidler. At fastsætte en fælles ramme for sager til varetagelse af forbrugerinteresser på EU-plan for at opnå pålæg og genopretning for at beskytte

forbrugernes kollektive interesser vil sikre en effektiv behandling af overtrædelser af EU-retten i forbindelse med nationale eller grænseoverskridende transaktioner. En stadig større brug af kommercielle strategier på tværs af EU blandt erhvervsdrivende, der virker inden for EU, er med til at gøre EU-dimensionen af problemet større, da der er øget risiko for situationer med mange skadelidte, hvilket påvirker forbrugere i flere medlemsstater samtidigt.

- **Proportionalitetsprincippet**

Forslaget går ikke ud over, hvad der er strengt nødvendigt for at nå målene. Det regulerer ikke alle aspekter af sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser, men fokuserer kun på visse vigtige aspekter, som er nødvendige for at oprette en ramme, som skal suppleres af særlige procedureregler på nationalt plan. Den foreslåede foranstaltning overholder medlemsstaternes retstraditioner, da den ikke erstatter eksisterende nationale mekanismer, men i stedet indfører en særlig mekanisme for sager til varetagelse af forbrugerinteresser for derved at sikre, at forbrugere i alle medlemsstater har mindst en mekanisme til rådighed med de samme grundlæggende proceduremæssige regler.

- **Valg af retsakt**

I lighed med direktivet om søgsmål med påstand om forbud er den eneste egnede retsakt for at ændre retsplejereglerne med henblik på ovennævnte mål et direktiv.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

- **Efterfølgende evalueringer/kvalitetskontrol af gældende lovgivning**

I rapporten fra 2008²¹ om anvendelsen af direktivet om søgsmål med påstand om forbud blev det konkluderet, at proceduren for at opnå pålæg eller forbud med nogen succes var blevet anvendt i forbindelse med nationale overtrædelser, men at den var mindre effektiv til at stoppe overtrædelser på tværs af grænserne, hovedsagelig fordi de godkendte organisationer/organer manglede de økonomiske midler og den ekspertise, der kræves i forhold til de forskellige procedurer i forskellige medlemsstater. I rapporten fra 2012²² blev det konkluderet, at pålæg og forbud trods deres begrænsninger var nyttige, når det drejer sig om at beskytte forbrugernes interesser i EU, og havde et betydeligt potentiale, hvis de konstaterede mangler blev afhjulpet, navnlig de høje omkostninger og procedurernes varighed, deres kompleksitet, de relativt begrænsede virkninger af afgørelser med henblik på opnåelse af pålæg og forbud og problemerne med at fuldbyrde dem. Disse problemer gør sig stadig i endnu højere grad gældende i forbindelse med pålæg og forbud med en grænseoverskridende dimension.

I forbindelse med den omfattende evaluering af direktivet om søgsmål med påstand om forbud, der var en del af Kommissionens kvalitetskontrol af EU-lovgivningen på forbruger- og markedsføringsområdet²³, blev direktivets effektivitet, virkning, kohærens, relevans og merværdi på EU-plan vurderet som anført nedenfor.

²¹ Beretning fra Kommissionen om anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/27/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (COM(2008) 756 final).

²² Beretning fra Kommissionen om anvendelsen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser (COM(2012) 635 final).

²³ SWD(2017) 209 final.

- **Effektivitet**

Kvalitetskontrollen bekræftede, at direktivet om søgsmål med påstand om forbud udgør en nødvendig del af gruppen af EU-retsakter, der vedrører håndhævelse af forbrugerlovgivningen. Det er stadig egnet til formålet som et håndhævelsesredskab til at stoppe erhvervsdrivendes overtrædelser, som skader forbrugernes kollektive interesser, navnlig i lyset af digitaliseringen og globalisering af økonomierne, hvilket øger risikoen for situationer med mange skadelidte på tværs af EU. Proceduren for opnåelse af pålæg eller forbud bliver dog fortsat ikke anvendt tilstrækkeligt. Dens effektivitet hæmmes af en række mangler såsom omkostningerne herved og dens kompleksitet, samtidig med at de resultater, der opnås for skadelidte forbrugere, kan være begrænsede. Evalueringen viste, at direktivet bør gøres mere effektivt, f.eks. ved en yderligere harmonisering af proceduren for opnåelse af pålæg og forbud og ved at udvide dens anvendelsesområde til flere EU-retsakter, som er relevante for beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser. Alle de ændringer, der skal foretages, bør lette domstolsadgangen, mindske omkostningerne for godkendte organisationer/organer, som beskytter forbrugernes kollektive interesser, og øge den afskrækkende virkning af pålæg og forbud. Direktivet om søgsmål med påstand om forbud bør også ændres, så det får større virkning for forbrugere, der har lidt skade som følge af en overtrædelse, selv om medlemsstaterne allerede på nuværende tidspunkt om nødvendigt skal stille foranstaltninger til rådighed, der har til formål at fjerne de fortsatte virkninger af de overtrædelser, direktivet finder anvendelse på. Det er ikke altid klart, om direktivet også omfatter forbrugernes klagemuligheder som en foranstaltning til at fjerne de fortsatte virkninger af overtrædelser. Usikkerheden betragtes i vidt omfang som en af hovedårsagerne til, at det ikke er tilstrækkeligt effektivt. Forbrugerne kan ikke påberåbe sig en afgørelse om opnåelse af pålæg for at opnå genopretning. De må i stedet indbringe sagen for at opnå genopretning af de samme årsager og igen bevise, at der foreligger en overtrædelse.

Kvalitetskontrollen viste, at europæiske forbrugere står over for de samme hindringer, når de søger om individuel genopretning, som de gjorde for 10 år siden, bl.a. de alt for langvarige procedurer, det forhold, at forbrugerne ikke anser det for at være særlig sandsynligt, at de opnår genopretning, tidligere erfaringer med at klage, som ikke har givet noget resultat, usikkerhed om deres rettigheder, manglende kendskab til, hvor og hvornår man skal klage, og psykologiske barrierer. Der er ikke pligt til at offentliggøre udfaldet af en sag, så forbrugerne bliver ikke opmærksomme på overtrædelser, og de erhvervsdrivende, der overtræder reglerne, afskrækkes ikke af "gabestokeffekten". Desuden anvendes der ikke ofte pålæg og forbud i forbindelse med overtrædelser på tværs af grænserne, og godkendte organisationer/organer fra forskellige medlemsstater samarbejder ikke nok med hinanden om at udveksle bedste praksis eller udforme fælles strategier for at bekæmpe de udbredte overtrædelser.

- **Virkningsgrad**

Direktivet om søgsmål med påstand om forbud pålægger ikke erhvervsdrivende, der overholder lovgivningen, særlige forpligtelser, da dets formål er at bringe erhvervsdrivendes overtrædelser af materielle EU-retlige regler til ophør. På samme måde medfører sagen ingen omkostninger for de enkelte forbrugere, da de ikke er parter i en sag, der er rejst af godkendte organisationer/organer. I sager, hvor overtrædelser har udbredte virkninger, og de enkelte forbrugere ikke anlægger en retssag af forskellige årsager såsom manglende kendskab til deres rettigheder, manglende økonomiske midler eller psykologiske barrierer, vil en sag til varetægt af forbrugernes kollektive interesser, som er rejst af en godkendt organisation/organ for at bringe overtrædelser til ophør og forbyde den pågældende praksis fremover, tværtimod være til gavn for alle berørte forbrugere. I forbindelse med kvalitetskontrollen blev det konkluderet, at der ikke påløb de erhvervsdrivende, der var genstand for klager, andre omkostninger end omkostningerne i tilknytning til de materielle

regler. De eneste yderligere omkostninger vil skyldes useriøse krav, der fremsættes. I forbindelse med kvalitetskontrollen blev der ikke fundet tegn på, at godkendte organisationer/organer har fremsat useriøse krav i EU i medfør af direktivet.

- **Sammenhæng med andre EU-politikker**

Kvalitetskontrollen bekræftede, at anvendelsesområdet for direktivet om søgsmål med påstand om forbud bør udvides til også at omfatte anden EU-lovgivning, der er relevant for forbrugerbeskyttelsen, i det mindste ved at tilpasse det til anvendelsesområdet for forordningen om forbrugerbeskyttelsessamarbejde, hvilket ville være med til at sikre, at direktivet i højere grad er i overensstemmelse med andre procedurer for at opnå pålæg eller forbud på EU-plan.

- **Relevans**

De indsamlede oplysninger og høringer af de interesserede parter bekræfter, at direktivet om søgsmål med påstand om forbud stadig er relevant. Dets formål og indhold er i overensstemmelse med markedsudviklingen og de nuværende behov og tendenser i forbrugernes adfærd. Evalueringen viste, at målene heri vedrørende forbrugerbeskyttelse og integration af det indre marked fortsat er meget relevante.

- **EU-merværdi**

Kvalitetskontrollen viste, at forbrugerbeskyttelsesniveauet ville være lavere i en række medlemsstater, hvis EU ikke havde indført pligt til at beskytte forbrugernes kollektive interesser via en mekanisme til kollektiv håndhævelse i form af en procedure for pålæg og forbud. De interesserede parter har bekræftet merværdien af direktivet om søgsmål med påstand om forbud i medlemsstaterne, både da der for første gang blev indført procedurer for opnåelse af pålæg og forbud, og da de eksisterende mekanismer blev forbedret efter vedtagelsen af direktivet. Selv om nogle medlemsstater allerede havde indført procedurer for opnåelse af pålæg og forbud i forbindelse med specifikke type overtrædelser såsom urimelig handelspraksis eller urimelige kontraktvilkår, omfattede deres lovgivning på daværende tidspunkt ikke alle de områder af forbrugerlovgivningen, der er opført på listen i bilag I til direktivet.

Desuden blev det i rapporten om kollektive retsmidler konkluderet, at Kommissionens henstilling fra 2013 udgjorde et benchmark for principperne for en europæisk model for kollektiv retsmidler. Det blev dog også påpeget, at der kun i begrænset omfang var blevet fulgt op på henstillingen rent lovgivningsmæssigt²⁴. Potentialet for at lette adgangen til domstolsprøvelse er stadig langt fra fuldt udnyttet. Henstillingen har en horisontal dimension, men det forhold, at der ikke findes kollektive retsmidler på EU-plan i lyset af de forskellige områder, hvor der kan foreligge situationer med mange skadelidte, har særlig stor relevans for forbrugerbeskyttelsen, således som det fremgår af konkrete sager, herunder sagen om dieselemissioner. Kommissionen bebudede som opfølgning på denne vurdering, at den ville fokusere på at styrke de håndhævelses- og genopretningsmæssige aspekter af direktivet om søgsmål med påstand om forbud.

²⁴ Hvorvidt der findes kollektive retsmidler til opnåelse af genopretning, og hvorvidt der træffes foranstaltninger til beskyttelse mod potentielt misbrug af sådanne retsmidler, er stadig meget forskellig på tværs af EU. Virkningen af henstillingen er synlig i de to medlemsstater, hvor der blev vedtaget ny lovgivning efter dens vedtagelse (BE og LT), samt i SI, hvor arbejdet med den nye lovgivning endnu ikke er afsluttet, og til en vis grad i de medlemsstater, der ændrede deres lovgivning efter 2013 (FR og UK).

- **Høringer af interesserede parter**

Forslaget til direktiv bygger på de omfattende høringer, der blev foretaget i forbindelse med kvalitetskontrollen i 2016-2017, vedrørende opfordringen til at indsende dokumentation om kollektive retsmidler i 2017 og de supplerende målrettede høringer af relevante net af medlemsstaternes myndigheder, retsvæsenets aktører, forbrugerorganisationer og erhvervsorganisationer, som blev foretaget i forbindelse med konsekvensanalysen af dette forslag.

Under høringerne støttede de fleste interesserede parter med undtagelse af erhvervsorganisationer generelt de foreslåede ændringer for at øge effektiviteten af foranstaltninger til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser. Navnlig medlemsstaternes myndigheder og forbrugerorganisationer støttede indførelsen af de yderligere retsmidler, der vil kunne iværksættes inden for rammerne af direktivet om søgsmål med påstand om forbud. Der er blandede holdninger til, om erhvervsorganisationer kan have rollen som godkendte organisationer. Et flertal af de interesserede parter anførte, at de foreslåede ændringer vil virke afskrækkende i forhold til at overtræde EU-retten og mindske skaderne for forbrugere i situationer med mange skadelidte. I feedbackmekanismen for den indledende konsekvensanalyse udtrykte de erhvervsdrivendes repræsentanter og offentlige myndigheder bekymring over indførelsen af retsmidler på EU-plan, mens forbrugerorganisationer, akademiske institutioner/forskningsinstitutioner og borgere generelt støttede dette. Et flertal af de adspurgte var enige om, at der i forbindelse med en indsats på EU-plan skal tages hensyn til medlemsstaternes retstraditioner og gives garantier for den mulige risiko for misbrug.

- **Indhentning og brug af ekspertbistand**

I perioden 2007-2017 gennemførte Kommissionen og eksterne kontrahenter en række rundspørger, høringer og undersøgelser om anvendelsen af direktivet om søgsmål med påstand om forbud, den proceduremæssige beskyttelse af forbrugerne inden for rammerne af EU-forbrugerlovgivningen og situationen med hensyn til retsmidler i EU, senest i forbindelse med gennemførelsen af henstillingen fra 2013.

Der er taget hensyn til resultaterne i dette lovgivningsmæssige forslag med henblik på at forbedre beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser og forbedre mulighederne for genopretning.

- **Konsekvensanalyse**

Der er foretaget en konsekvensanalyse af dette forslag²⁵. Udvalget for Forskriftskontrol afgav først en negativ udtalelse med omfattende bemærkninger den 12. januar 2018. Den 9. februar 2018 afgav Udvalget for Forskriftskontrol en positiv udtalelse²⁶ med yderligere bemærkninger til den genfremlagte konsekvensanalyse, efter at der var foretaget en betydelige revision af det oprindelige udkast. Bilag I til konsekvensanalysen viser, hvordan bemærkningerne fra Udvalget for Forskriftskontrol blev håndteret. Udvalget for Forskriftskontrol anførte navnlig i sin første bemærkning, at konsekvensanalysen ikke i tilstrækkelig grad viser behovet for en lovgivningsmæssig indsats på EU-plan vedrørende retsmidler. Flere afsnit blev revideret for bedre at dokumentere behovet for en indsats i lyset af flere situationer med mange skadelidte, hvor europæiske forbrugere ikke kunne opnå genopretning. Den dokumentation, som Kommissionen har indsamlet i løbet af 15 år, bl.a. med henblik på udarbejdelsen af grønbogen

²⁵ SWD(2018) 96.

²⁶ SEC(2018) 185.

fra 2008 om kollektivt søgsmål for forbrugere og hvidbogen fra 2008 om erstatningssøgsmål ved overtrædelse af EF's kartel- og monopolregler, har vist, at der mangler en effektiv beskyttelse, da der ikke findes kollektive retsmidler. Resultaterne i Kommissionens rapport fra 2018 om henstillingen fra 2013, navnlig dens begrænsede virkninger med hensyn til at forbedre situationen i mange medlemsstater, og Europa-Parlamentets henstilling fra 2017 efter undersøgelsen af emissionsmålingerne i bilsektoren blev yderligere understreget. Der blev tilføjet yderligere oplysninger om antallet af myndigheder i medlemsstaterne (21), der støtter tilføjjelsen af retsmidler i direktivet om søgsmål med påstand om forbud, i de målrettede høringer, og beskrivelserne af omfanget af de retlige ændringer, der kræves i medlemsstaterne, blev yderligere præciseret.

For at forbedre overholdelsen af EU-retten blev der i konsekvensanalysen overvejet tre løsningsmodeller ud over grundscenariet: 1) en løsningsmodel, hvor det kun gøres mere afskrækkende at overtræde lovgivningen, og hvor forholdsmæssigheden af offentlig håndhævelse via strengere regler for sanktioner øges og proceduren for opnåelse af pålæg og forbud bliver mere effektiv 2) en løsningsmodel, hvor der til disse foranstaltninger tilføjes forbrugerrettigheder til individuelle retsmidler og 3) en løsningsmodel, hvor der tilføjes yderligere foranstaltninger med henblik på kollektiv opnåelse af genopretning. Den foretrukne løsningsmodel var løsningsmodel 3, der er en kombination af alle foranstaltningerne. Forslaget omfatter løsningsmodel 3 vedrørende en mere effektiv procedure for opnåelse af pålæg og forbud med tilføjelse af kollektive retsmidler på forbrugerområdet.

Løsningsmodel 1 omfattede et sæt ændringer af proceduren for opnåelse af pålæg og forbud, som blev behandlet i forslaget. I konsekvensanalysen blev det konkluderet, at der ikke var noget levedygtigt alternativ til at ændre direktivet, da det vil løse de fælles problemer, hvad angår omkostningerne ved og varigheden og kompleksiteten af den nuværende procedure, som blev påpeget i forbindelse med alle relevante høringer. I den foretrukne løsningsmodel 3 fastholdes alle ændringerne under løsningsmodel 1, og samtidig tilføjes der i forslaget stærkere kollektive retsmidler. I konsekvensanalysen blev det konkluderet, at den foretrukne løsningsmodel 3 vil skabe et stærkere incitament for erhvervsdrivende til at overholde EU-forbrugerlovgivningen end løsningsmodel 1. Den afskrækkende virkning af retsmidlerne for forbrugere, der er ofre for urimelige handelspraksisser, vil f.eks. blive større med løsningsmodel 3, da resultattavlen om forbrugerforhold²⁷ fra 2017 bekræftede, at det var mere sandsynligt, at forbrugerne ville udnytte retsmidlerne i medfør af direktivet om urimelig handelspraksis, hvis de også fik adgang til en praktisk mekanisme for kollektive retsmidler, hvor godkendte organisationer/organer tager en sag op på deres vegne. Det er det samme ræsonnement, der ligger bag de generelle mål om at beskytte forbrugernes interesser og sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau. Disse mål nås bedst ved hjælp af løsningsmodel 3, da den har størst virkning med hensyn til at forbedre overholdelsen af EU's forbrugerlovgivning. Stærkere kollektive retsmidler vil sikre et højere forbrugerbeskyttelsesniveau i situationer med mange skadelidte og mindske de skadelige virkninger for forbrugerne. Med hensyn til det generelle mål om at fremme et velfungerende indre marked vil alle tre løsningsmodeller bidrage til en mere fair konkurrence ved ikke at give urimelige fordele til erhvervsdrivende, som ikke overholder reglerne, i forhold til dem, der gør. De bedste overordnede resultater for erhvervsdrivende, der overholder lovgivningen, nås imidlertid med løsningsmodel 3, da

²⁷

I resultattavlen for 2017 konstateres det, at de vigtigste årsager til, at forbrugerne ikke tager skridt i tilfælde af problemer, er som følger: procedurernes alt for lange varighed (for 32,5 % af dem, der ikke tog skridt) det forhold, at forbrugerne ikke anser det for at være særlig sandsynligt, at de opnår genopretning (19,6 %) tidligere erfaringer med at klage har ikke givet resultater (16,3 %) usikkerhed om forbrugerrettigheder (15,5 %) manglende kendskab til, hvor og hvornår man skal klage (15,1 %) psykologiske barrierer (13,3 %).

indførelsen af stærkere kollektive retsmidler vil bidrage yderligere til at sikre en fair konkurrence til gavn for de erhvervsdrivende, der overholder lovgivningen.

Med hensyn til effektiviteten medfører alle løsningsmodeller en række tilpasningsomkostninger i begyndelsen, men også til besparelser for erhvervsdrivende, der overholder reglerne. Der blev tilvejebragt oplysninger om omkostninger og besparelser via høringerne med henblik på konsekvensanalysen, men kun få af de adspurgte kunne give et kvantitativt skøn. Hvad angår løsningsmodel 1, fandt de fleste erhvervsorganisationer, at revisionen af proceduren for opnåelse af pålæg og forbud ville øge forsikringspræmierne til dækning af krav i situationer med mange skadelidte og medføre øget brug af direktivet. Løsningsmodel 3 omfatter omkostningerne til løsningsmodel 1 og omkostningerne i forbindelse med kollektiv opnåelse af genopretning. De nationale myndigheder var splittede i deres vurdering af størrelsen af gennemførelses- og driftsomkostningerne for retsinstanser og forvaltningsmyndigheder, men fandt ikke disse omkostninger betydelige. De godkendte organisationer/organer havde blandede synspunkter, hvor lige mange forudså henholdsvis større og mindre omkostninger. For de erhvervsdrivende, der overholder lovgivningen, vil omkostningerne ved indførelsen af løsningsmodel 3 være ubetydelige og lavere for erhvervsdrivende, der er involveret i handel på tværs af grænserne, som følge af en yderligere harmonisering af de nationale procedurer.

Da løsningsmodel 3 er den bredeste, medfører den også flere omkostninger end de andre løsningsmodeller. På den anden side vil alle løsningsmodeller indebære besparelser for de erhvervsdrivende, når de handler på tværs af grænserne som følge af den øgede harmonisering af reglerne. Der vil navnlig blive skabt øget klarhed om de mulige følger for erhvervsdrivende, hvis de ikke overholder reglerne, hvilket vil føre til lavere og mere præcise omkostninger til risikovurderinger. Disse besparelser vil blive større under løsningsmodel 3, da den har et bredere anvendelsesområde end de andre løsningsmodeller. Omkostningerne for offentlige håndhævelsesmyndigheder og domstole omfatter en mulig stigning i antallet af håndhævelses- og retssager. Disse omkostninger vil dog sandsynligvis blive udlignet af det generelle fald i antallet af overtrædelser af EU's forbrugerlovgivning og strømliningen af virkningerne og den proceduremæssige effektivitet, som alle løsningsmodeller giver. Disse besparelser vil blive større med løsningsmodel 3 takket været dens bredere anvendelsesområde og større afskrækkende virkning.

- **Måltrettet regulering og forenkling**

Da dette er en revision af en eksisterende retsakt, falder den ind under Kommissionens program for måltrettet og effektiv regulering (Refitprogrammet). Kommissionen har således se nærmere på mulighederne for at forenkle og mindske byrderne. Hovedformålet med dette forslag er at styrke de eksisterende retsmidler til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser. Da de EU-retsakter, der er omfattet af dette forslag, finder anvendelse på alle erhvervsdrivende, bl.a. mikrovirksomheder, gøres der ingen undtagelser for mikrovirksomheder i dette forslag.

På grund af manglen på oplysninger er omfanget af forenklingselementerne ikke blevet kvantificeret. Analysen viste dog, at i lyset af de indbyggede garantier og kontrollen af de godkendte organisationer/organer, der har adgang til at rejse sager til varetagelse af forbrugerinteresser, forventes den foreslåede lovgivning ikke at øge omkostningerne væsentligt. I tilfælde af overtrædelser vil de erhvervsdrivende desuden kunne have gavn af øget retssikkerhed og muligheden for at få besvaret spørgsmål om de faktiske og retlige omstændigheder, som er fælles for dem, gennem en enkelt sag til varetagelse af forbrugerinteresser. Omkostningerne for erhvervsdrivende, der handler på tværs af grænserne, vil blive lavere som følge af den yderligere harmonisering mellem de nationale procedurer til

beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser. Endelig giver en styrkelse af sager til varetagelse af forbrugerinteresser mulig for at skabe lige vilkår for de erhvervsdrivende.

- **Grundlæggende rettigheder**

Denne afgørelse overholder de grundlæggende rettigheder og de principper, der er anerkendt i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, og den bør anvendes i overensstemmelse med disse rettigheder og principper.

Forslaget bidrager navnlig til at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau (chartrets artikel 38).

Forslaget gør det også lettere for forbrugerne at udøve deres ret til adgang til effektive retsmidler, jf. chartrets artikel 47, da forslaget om en model for sager til varetagelse af forbrugerinteresser bidrager til at beskytte og håndhæve deres interesser. Modellen for sager til varetagelse af forbrugerinteresser kan navnlig forhindre situationer, hvor individuelle forbrugere afskrækkes fra at søge at opnå genopretning på grund af f.eks. for høje sagsomkostninger, navnlig i forbindelse med mindre krav. Samtidig forhindrer og hæmmer den foreslåede model ikke de individuelle forbrugeres domstolsadgang, jf. kravene i artikel 47. Derudover pålægges medlemsstaterne i forslaget en forpligtelse til at sikre, at indbringelsen af sager til varetagelse af forbrugerinteresser medfører, at de forældelsesfrister, der gælder for alle de berørte forbrugeres sager med henblik på opnåelse af genopretning, suspenderes eller afbrydes, hvis de relevante rettigheder er omfattet af forældelsesfrister efter EU-retten eller national lovgivning.

Dette forslag skaber balance mellem forbrugernes kollektive interesser og de erhvervsdrivendes rettigheder inden for rammerne af sager til varetagelse af forbrugerinteresser, idet der tages fuldt hensyn til kravene vedrørende friheden til at oprette og drive egen virksomhed (chartrets artikel 16).

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

I forslaget til direktiv fastsættes det, at medlemsstaterne og Kommissionen støtter og letter samarbejdet med de godkendte organisationer/organer og udveksler og videreformidler bedste praksis og erfaringer, hvad angår bilæggelse af grænseoverskridende og nationale tvister vedrørende overtrædelser. Dette vil indebære en yderligere arbejdsbyrde for Kommissionen, som skønnes at kræve en tjenestemand på fuld tid. Midlerne hertil vil blive tilvejebragt ved omfordeling og omprioritering af anvendelsen af det eksisterende personale.

De supplerende omkostninger til de godkendte organisationers/organers kapacitetsopbygning og koordinationsaktiviteter vil blive dækket via programmet for rettigheder, ligestilling og unionsborgerskab for perioden 2014-2020, og der kan også medtages lignende finansieringsmuligheder inden for rammerne af det efterfølgende program under den næste flerårige finansielle ramme. Nærmere oplysninger findes i finansieringsoversigten i bilaget til nærværende forslag.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

Forslaget til direktiv fastsætter, at Kommissionen med jævne mellemrum skal vurdere direktivets virkninger. Kommissionen vil føre tilsyn med, hvordan sagerne til varetagelse af forbrugerinteresser som fastsat i dette direktiv anvendes af godkendte organisationer/organer på tværs af EU.

- **Forklarende dokumenter**

En effektiv gennemførelse af forslaget til direktiv vil kræve konkrete og målrettede ændringer af de relevante nationale bestemmelser. I forslaget til direktiv fastsættes en række vigtige elementer, som skal suppleres af en række proceduremæssige regler på nationalt plan. For at Kommissionen kan føre tilsyn med, at direktivet gennemføres korrekt, er det således ikke tilstrækkeligt, at medlemsstaterne anvender teksten i gennemførelsesbestemmelserne, da det kan være nødvendigt med en overordnet vurdering af den deraf følgende ordning i henhold til national lovgivning. Af disse årsager bør medlemsstaterne også sende Kommissionen forklarende dokumenter, som viser, hvilke eksisterende eller nye bestemmelser i national lovgivning, der efter hensigten gennemfører enhver af de foranstaltninger, der er fastsat i forslaget til direktiv.

- **Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget**

I **artikel 1** specificeres direktivets genstand. Direktivets formål er (i lighed med det foregående direktiv 2009/22/EF) at sikre, at godkendte organisationer/organer kan rejse sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser. Det gøres klart, at medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser om andre proceduremæssige midler med henblik på at beskytte forbrugernes kollektive interesser på nationalt plan.

I **artikel 2** præciseres direktivets anvendelsesområde under henvisning til de EU-retsakter, der er anført i bilag I, som indeholder særlige bestemmelser, der regulerer forholdet mellem en erhvervsdrivende og en forbruger og derfor er relevante for beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser. Anvendelsesområdet omfatter således alle erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retsakter, der er opført i bilag I, som skader eller kan skade forbrugernes kollektive interesser i en række forskellige sektorer såsom finansielle tjenesteydelser, energi, telekommunikation, sundhed og miljø. Anvendelsesområdet omfatter navnlig de EU-retsakter, der er omfattet af det nuværende direktiv om søgsmål med påstand om forbud, og det er tilpasset anvendelsesområdet for den ændrede forordning (EU) 2017/2394 om forbrugerbeskyttelsessamarbejde. Denne forordning styrker den offentlige håndhævelse på tværs af grænserne og gør det muligt for Kommissionen at iværksætte og koordinere fælles håndhævelsesforanstaltninger for at bekæmpe overtrædelser på EU-plan, uden dog at indføre en ret til genopretning til gavn for forbrugere, der har lidt tab som følge af disse overtrædelser på tværs af grænserne. De konkrete foranstaltninger i forbindelse med individuelle og kollektive sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der indføres ved dette direktiv, supplerer den reviderede forordning med henblik på at gøre den mere effektiv. For at sikre, at direktivets anvendelsesområde fortsat er ajourført, vil Kommissionen være særlig opmærksom på, om der eventuelt er behov for at medtage bestemmelser, der ændrer bilag I, i alle fremtidige EU-retsakter, der regulerer forholdet mellem en erhvervsdrivende og en forbruger. Kommissionen vil også være særlig opmærksom på spørgsmålet om direktivets anvendelsesområde, når den foretager evalueringen af dette direktiv.

Artikel 3 indeholder definitioner med henblik på direktivet, nemlig definitionen af "forbruger", "erhvervsdrivende", "forbrugernes kollektive interesser", "sager til varetagelse af forbrugerinteresser", "praksis" og "endelig afgørelse".

I **artikel 4** fastsættes de kriterier, som de godkendte organisationer/organer skal opfylde for at være berettiget til at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser i medfør af direktivet og medlemsstaternes forpligtelser i forbindelse med udpegelsen af de godkendte organisationer/organer. De godkendte organisationer/organer vil skulle opfylde bestemte

kriterier; de skal navnlig ikke have fortjeneste for øje og have en beskyttelsesværdig interesse i at sikre, at bestemmelserne i relevante EU-retsakter overholdes. Da navnlig forbrugerorganisationer og uafhængige offentlige organer vil kunne komme i betragtning til at få status som godkendte organisationer/organer, giver denne bestemmelse også medlemsstaterne mulighed for at beslutte, hvilken type foranstaltninger specifikke typer godkendte organisationer/organer eller en specifik godkendt organisation/et godkendt organ kan søge at opnå efter direktivet..

I **artikel 5** fastsættes de foranstaltninger, der i medfør af direktivet søges opnået inden for rammerne af sager til varetagelse af forbrugerinteresser. Disse foranstaltninger kan bestå i afgørelser om påbud, afgørelser om pålæg, hvor det fastslås, at der foreligger en overtrædelse, og foranstaltninger med henblik på at fjerne de fortsatte virkninger af overtrædelserne, herunder afgørelser med henblik på opnåelse af genopretning. De godkendte organisationer/organer kan søge at opnå ovennævnte foranstaltninger som led i én enkelt sag til varetagelse af forbrugerinteresser.

I **artikel 6** fastsættes de proceduremæssige retningslinjer for sager til varetagelse af forbrugerinteresser i medfør af direktivet som en foranstaltning til at fjerne de fortsatte virkninger af overtrædelserne. Generelt skal det være muligt at opnå en afgørelse til opnåelse af genopretning. Undtagelsesvis kan medlemsstaterne i komplicerede sager give retsinstanserne og forvaltningsmyndighederne beføjelse til at træffe en retskonstaterende afgørelse i stedet for en afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning for så vidt angår den erhvervsdrivendes ansvar over for de forbrugere, der har lidt tab som følge af overtrædelserne. I to typer sager bør der dog ikke være mulighed for at træffe en retskonstaterende afgørelse, idet retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden skal træffe en afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning. Det er for det første tilfældet, når det er muligt at finde frem til de forbrugere, der er berørt af samme praksis, og som har lidt samme tab i tilknytning til et tidsrum eller et køb såsom i tilfælde af langsigtede forbrugeraftaler. Det andet tilfælde vedrører "sager, der drejer sig om mindre beløb", hvor en række forbrugere har tabt så små beløb, at det ville være uforholdsmæssigt eller ikke muligt i praksis at fordele compensationen mellem forbrugerne. I disse to tilfælde er der også behov for særlige proceduremæssige retningslinjer. I den anden type sager bør medlemsstaterne navnlig ikke kræve, at de berørte forbrugere skal give deres samtykke som led i sagen til varetagelse af forbrugerinteresser, og de midler, der opnås til genopretning, bør kanaliseres over til et offentligt formål, der tjener forbrugernes kollektive interesser såsom oplysningskampagner.

I **artikel 7** fastsættes det, at godkendte organisationer/organer skal klart fremlægge utvetydige oplysninger om, hvorfra midlerne til finansiering af deres aktiviteter og midlerne til støtte for en konkret sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på opnåelse af genopretning hidrører, således at en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed kan vurdere, om der eventuelt består en interessekonflikt mellem den tredjemand, der har ydet midlerne, og den godkendte organisation/det godkendte organ, og med henblik på at undgå risikoen for misbrug af adgangen til at rejse en sag, f.eks. mellem konkurrenter, samt vurdere, om den tredjemand, der har ydet midlerne, har tilstrækkelige midler til at dække den godkendte organisations/det godkendte organs finansielle forpligtelser, hvis den/det ikke får medhold i sagen.

Artikel 8 fastsætter regler for kollektive forlig efter direktivet. Medlemsstaterne har mulighed for at fastsætte den procedure, inden for rammerne af hvilken retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden kan godkende et kollektivt forlig, som en godkendt organisation/et godkendt organ har indgået med den erhvervsdrivende, der angiveligt har overtrådt

lovgivningen, inden sagen til varetagelse af forbrugerinteresser vedrørende samme erhvervsdrivende og samme praksis blev indledt ved en retsinstans eller forvaltningsmyndighed i samme medlemsstat. I tilfælde af en verserende sag til varetagelse af forbrugerinteresser skal den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, der fører tilsyn med sagen, altid opfordre parterne til at indgå forlig om genopretning. I de medlemsstater, som vælger at tillade, at der i komplicerede sager, som ikke falder inden for de to typer sager, der specifikt er omhandlet i artikel 6, stk. 3, træffes retskonstaterende afgørelser for så vidt angår det ansvar, den erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, har over for de berørte forbrugere, vil den retsinstans eller den forvaltningsmyndighed, der træffer en retskonstaterende afgørelse altid have mulighed for at anmode parterne i sagen til varetagelse af forbrugerinteresser om at indgå forlig om genopretningen. Kollektive forlig, der er indgået under alle ovennævnte omstændigheder, vil blive efterprøvet af en retsinstans eller forvaltningsmyndighed for at sikre, at de er lovlige og rimelige. Forbrugere, der er omfattet af et godkendt kollektivt forlig, vil altid få mulighed for at acceptere eller afvise den genopretning, der tilbydes heri.

I **artikel 9** fastsættes regler, der kræver, at en erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, skal informere de berørte forbrugere på passende vis om endelige afgørelser om pålæg, endelige afgørelse om foranstaltninger, der skal fjerne de fortsatte virkninger af overtrædelserne, herunder endelige afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning, og hvis det er relevant, retskonstaterende afgørelser for så vidt angår den erhvervsdrivendes ansvar over for forbrugerne samt endelige afgørelser om godkendelse af de kollektive forlig, der er omfattet af direktivet. Denne bestemmelse sikrer, at forbrugerne får kendskab til lovovertrædelsen og deres muligheder for at opnå genopretning.

I **artikel 10** fastsættes bestemmelser om virkningerne af endelige afgørelser, hvorved det fastslås, at der foreligger en overtrædelse af EU-retten, der er omfattet af direktivet, i nationale og grænseoverskridende sager. I henhold til disse bestemmelser vil endelige afgørelser truffet af en retsinstans eller forvaltningsmyndighed som led i procedurer for offentlig håndhævelse, endelige afgørelser om pålæg, hvorved det fastslås, at der foreligger en overtrædelse af EU-retten, eller endelige retskonstaterende afgørelser om den erhvervsdrivendes ansvar over for de forbrugere, der er berørt af overtrædelsen, som træffes som led i en sag til varetagelse af forbrugerinteresser i medfør af dette direktiv, have bevismæssig virkning i efterfølgende sager med henblik på opnåelse af genopretning. Sådanne sager med henblik på opnåelse af genopretning kan rejses individuelt af forbrugerne inden for rammerne af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser eller andre mekanismer til opnåelse af genopretning efter nationale regler, hvis der findes sådanne. Hvis afgørelse, hvorved det fastslås, at der foreligger en overtrædelse, er blevet endelig, udgør den et uigendriveligt bevis i alle efterfølgende sager med henblik på opnåelse af genopretning i samme medlemsstat. Derved undgår alle involverede parter, herunder retsinstanserne, unødvendige omkostninger, og at der hersker retlig usikkerhed. Af samme årsager udgør endelige afgørelser truffet af en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed inden for rammerne af offentlige håndhævelsesprocedurer og endelige afgørelser om pålæg, hvorved det fastslås, at der foreligger en overtrædelse af EU-retten efter dette direktiv, i grænseoverskridende sager en afkræftelig formodning om, at der foreligger en overtrædelse af EU-retten. Der er ikke fastsat bestemmelser om, at retskonstaterende afgørelser vedrørende en erhvervsdrivendes ansvar over for de forbrugere, der er berørt af en overtrædelse, skal have samme virkning, da de nationale regler vedrørende ansvar kan variere meget på tværs af EU.

Artikel 11 indeholder bestemmelser om, at en sag til varetagelse af forbrugerinteresser suspenderer forældelsesfristerne for sådanne sager. Den supplerer bestemmelserne om virkningerne af endelige afgørelser om pålæg, hvorved det fastslås, at der foreligger en overtrædelse, som træffes inden for rammerne af sager til varetagelse af forbrugerinteresser i medfør af direktivet, og giver skadelidte forbrugere en rimelig mulighed for at rejse en sag til opnåelse af genopretning enten inden for sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der rejses på deres vegne som omhandlet i dette direktiv, eller individuelle sager.

Artikel 12 sikrer, at sagsbehandlingen går hurtigt. Den gør det obligatorisk for medlemsstater at sikre, at alle sager til varetagelse af forbrugerinteresser behandles hurtigt, og at de sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der har til formål at opnå en afgørelse om påbud, behandles ved brug af en hasteprocedure. Den sikrer, at yderligere tab som følge af en erhvervsdrivendes praksis, som er omfattet af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, kan forhindres hurtigst muligt.

I **artikel 13** fastsættes der mulighed for, at en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed, der fører tilsyn med en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, på anmodning af den godkendte organisation/det godkendte organ, der har rejst sagen, kan stille krav om, at den erhvervsdrivende som modpart skal fremlægge den dokumentation, der er relevant for sagen, som den pågældende råder over. For at fastslå, at der foreligger en overtrædelse, fastslå årsagssammenhængen mellem overtrædelsen og forbrugernes tab og kvantificere de berørte forbrugeres faktiske tab kræves det, at der foretages en faktuel og økonomisk analyse. Noget af den relevante dokumentation, som en godkendt organisation/et godkendt organ har brug for som bevismateriale vil være i modpartens besiddelse og ikke tilgængeligt for den godkendte organisation/det godkendte organ. Det kan også være tilfældet med de oplysninger, der er nødvendige for på hensigtsmæssig vis at informere de berørte forbrugere om en verserende sag til varetagelse af forbrugerinteresser. Denne bestemmelse vil sikre, at der i alle medlemsstater er et minimum af reel adgang til de oplysninger, som de godkendte organisationer/organer har brug for at godtgøre deres krav og på hensigtsmæssig vis informere de berørte forbrugere om den verserende sag til varetagelse af forbrugerinteresser. Samtidig undgår direktivet alt for vidtgående og omkostningskrævende forpligtelser til fremlæggelse af oplysninger, som kunne skabe unødvendige byrder for modparterne og indebære en risiko for misbrug. En sådan videreformidling af oplysninger skal altid være underlagt streng domstols- eller forvaltningsmæssig kontrol for så vidt angår nødvendigheden, omfanget og forholdsmæssigheden heraf.

Artikel 14 sikrer sanktioner, der er effektive, har afskrækkende virkning og står i et rimeligt forhold til formålet, hvis modparten ikke efterkommer en endelig afgørelse truffet af en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed inden for rammerne af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser. Sanktionerne vil have form af bødestraf i alle medlemsstater. De udgør et vigtigt incitament for modparten til hurtigt at efterkomme endelige afgørelser om pålæg og endelige afgørelser med henblik på opnåelse af genopretning samt godkendte forlig.

I **artikel 15** fastsættes regler om bistand til godkendte organisationer/organer. Den sikrer, at godkendte organisationer/organer ikke forhindres i at rejse sager til varetagelse af forbrugerinteresser i medfør af dette direktiv på grund af omkostningernes størrelse. Sagsomkostningerne bør ikke udgøre en uforholdsmæssig hindring for, at godkendte organisationer/organer udøver deres ret til at tage initiativer i offentlighedens interesse for at beskytte forbrugernes kollektive interesser. Bestemmelsen giver også medlemsstaterne og Kommissionen bemyndigelse til at støtte og lette samarbejdet mellem godkendte

organisationer/organer og deres udveksling af oplysninger for derved at øge brugen af sager til varetagelse af forbrugerinteresser i tilfælde af overtrædelser med grænseoverskridende virkninger.

I **artikel 16** fastsættes de regler, der er relevante for grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser. De sikrer gensidig anerkendelse af den kapacitet, som godkendte organisationer/organer, der er udpeget på forhånd af en medlemsstat, har til at rejse sager til varetagelse af forbrugerinteresser i en anden medlemsstat. De gøre det desuden muligt for godkendte organisationer/organer fra forskellige medlemsstater at handle fællesskab inden for rammerne af en enkelt sag til varetagelse af forbrugerinteresser i et enkelt forum, der er kompetent efter EU-retten og nationale regler.

Artikel 17-22 indeholder bestemmelser vedrørende ophævelse af direktiv 2009/22/EF, Kommissionens evaluering og rapportering, gennemførelse, overgangsbestemmelser og ikrafttrædelse, midlertidig anvendelse og hvem forslaget til direktiv er rettet til.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV**om adgang til indbringelse af sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser
og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF**

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —
 under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,
 under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,
 efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,
 under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg²⁸,
 efter den almindelige lovgivningsprocedure, og
 ud fra følgende betragtninger:

- (1) Formålet med dette direktiv er at gøre det muligt for godkendte organisationer/organer, der repræsenterer forbrugernes kollektive interesser, at søge genopretning via sager til varetagelse af forbrugerinteresser i tilfælde af overtrædelser af EU-retten. De godkendte organisationer/organer bør kunne anmode om at få bragt en overtrædelse til ophør eller få den forbudt og at få fastslået, at der forelå en overtrædelse og søge genopretning i form af kompensation, afhjælpning eller forholdsmæssigt afslag afhængigt af den nationale lovgivning.
- (2) Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2009/22/EF²⁹ gjorde det muligt for godkendte organisationer/organer at rejse sager til varetagelse af forbrugerinteresser hovedsageligt med henblik på at bringe overtrædelser af EU-lovgivningen, som skader forbrugernes kollektive interesser, til ophør eller at forbyde disse. I direktivet blev der imidlertid ikke i tilstrækkelig grad taget fat på at løfte udfordringerne i forbindelse med håndhævelse af forbrugerlovgivningen. For i højere grad at afskrække erhvervsdrivende fra ulovlig praksis og mindske ulemperne for forbrugerne er det nødvendigt at styrke mekanismen til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser. I lyset af det store antal ændringer er det af klarhedshensyn hensigtsmæssigt at erstatte direktiv 2009/22/EF.
- (3) Sager til varetagelse af forbrugerinteresser bør sikre en effektiv og målrettet måde, hvorpå forbrugernes kollektive interesser kan beskyttes. De bør gøre det muligt for godkendte organisationer/organer at tage initiativer med henblik på at sikre overholdelsen af de relevante EU-retlige bestemmelser og at overvinde de hindringer, forbrugere står over for i forbindelse med individuelle sager såsom usikkerheden om deres rettigheder og de tilgængelige proceduremæssige mekanismer, de psykologiske

²⁸ EUT C [...] af [...], s. [...].

²⁹ EUT L 110 af 1.5.2009, s. 30.

barrierer for at indbringe sager og det negative forhold mellem de forventede udgifter og fordele ved at indlede en individuel sag.

- (4) Det er vigtigt at sikre den nødvendige balance mellem domstolsadgang og proceduremæssige garantier for at undgå misbrug af adgangen til at rejse en sag, som med urette kunne hindre virksomhedernes mulighed for at drive forretning i det indre marked. For at forhindre misbrug af sager til varetagelse af forbrugerinteresser bør elementer såsom erstatning med karakter af bod og fraværet af forældelsesfrister med hensyn til retten til at rejse sager på vegne af skadelidte forbrugere undgås, og der bør fastsættes klare regler for de forskellige proceduremæssige aspekter såsom udpegelsen af godkendte organisationer/organer, hvorfra deres midler hidrører, og arten af de oplysninger, der kræves til støtte for sager til varetagelse af forbrugerinteresser. Dette direktiv bør ikke berøre nationale regler vedrørende fordelingen af sagsomkostningerne.
- (5) Overtrædelser, der påvirker forbrugernes kollektive interesser, har ofte virkninger, der går på tværs af grænserne. Mere effektive og målrettede sager til varetagelse af forbrugerinteresser i hele Unionen bør øge forbrugernes tillid til det indre marked og sætte dem i stand til at udøve deres rettigheder.
- (6) Dette direktiv bør dække en lang række områder såsom databeskyttelse, finansielle tjenesteydelser, rejser og turisme, energi, telekommunikation og miljø. Det bør modvirke overtrædelser af EU-rettens bestemmelser, som beskytter forbrugernes interesser, uanset om forbrugerne benævnes forbrugere eller rejsende, brugere, kunder, privatinvestorer, detailkunder eller andet i den relevante EU-ret. For at sikre en hensigtsmæssig reaktion på overtrædelser af EU-retten, hvis form og omfang hurtigt forandrer sig, bør det hver gang, en ny EU-retsakt, der er relevant for beskyttelsen af forbrugernes kollektive interesser, vedtages, overvejes, om bilaget til dette direktiv bør ændres for at sikre, at retsakten er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde.
- (7) Kommissionen har vedtaget forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 261/2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og forordning (EF) nr. 2027/97 om luftfartsselskabers erstatningsansvar ved luftbefordring af passagerer og deres bagage³⁰ og Europa-Parlamentets og Rådets forordning om jernbanepassagerers rettigheder og forpligtelser³¹. Det er derfor hensigtsmæssigt at fastsætte bestemmelser om, at Kommissionen et år efter dette direktivs ikrafttrædelse skal vurdere, om EU-reglerne for så vidt angår fly- og jernbanepassagerers rettigheder sikrer et passende forbrugerbeskyttelsesniveau i forhold til det, der sikres i dette direktiv, og drager de nødvendige konklusioner med hensyn til dette direktivs anvendelsesområde.
- (8) Dette direktiv, der bygger på direktiv 2009/22/EF, bør omfatte nationale og grænseoverskridende overtrædelser, navnlig når de forbrugere, der er berørt af en overtrædelse, bor i en eller flere andre medlemsstater end den, hvor den erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, er etableret. Det bør også omfatte overtrædelser, der ophørte, før sagen til varetagelse af forbrugerinteresser blev indledt eller afsluttet, da det stadig kan være nødvendigt for at forhindre en gentagelse af praksis at fastslå, at en given praksis udgjorde en overtrædelse, og at lette forbrugernes klageadgang.

³⁰ COM(2013) 130 final.

³¹ COM(2017) 548 final.

- (9) I dette direktiv bør der ikke fastsættes internationale privatretlige regler vedrørende kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser eller håndhævelse af gældende lovgivning. De eksisterende EU-retsakter gælder for de sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der er omhandlet i dette direktiv.
- (10) Da kun godkendte organisationer/organer kan indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser, bør de for at sikre, at forbrugernes kollektive interesser varetages på hensigtsmæssig vis, opfylde de kriterier, der er fastsat i dette direktiv. De skal navnlig være forskriftsmæssigt oprettet i henhold til en medlemsstats lovgivning, som kunne omfatte krav til antallet af medlemmer, varigheden af deres beståen eller til gennemsigtigheden, hvad angår relevante aspekter af deres struktur såsom deres konstituerende vedtægter, forvaltningsstruktur, mål og arbejdsmetoder. De bør ikke virke med fortjeneste for øje og have en beskyttelsesværdig interesse i at sikre overholdelsen af EU-retten. Disse kriterier bør gælde for både godkendte organisationer/organer, der er udpeget på forhånd, og ad hoc-organisationer/organer, der er oprettet med henblik på en bestemt sag.
- (11) Navnlig uafhængige offentlige organer og forbrugerorganisationer bør spille en aktiv rolle med hensyn til at sikre overholdelsen af de relevante EU-retlige bestemmelser og er også velegnede til at fungere som godkendte organisationer/organer. Da disse organisationer/organer har adgang til forskellige informationskilder vedrørende erhvervsdrivendes praksis i forhold til forbrugerne og har forskellige prioriteter, hvad angår deres virksomhed, bør medlemsstaterne frit kunne beslutte, hvilken type foranstaltninger hver af disse godkendte organisationer/organer kan træffe i forbindelse med sager til varetagelse af forbrugerinteresser.
- (12) Da både retslige og administrative procedurer effektivt og målrettet kan tjene til at beskytte forbrugernes kollektive interesser, overlades det til medlemsstaterne at beslutte, om sager til varetagelse af forbrugerinteresser skal indbringes for retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder eller begge dele afhængigt af det relevante lovområde eller den pågældende økonomiske sektor. Dette vil ikke berøre retten til adgang til effektive retsmidler som fastsat i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, i henhold til hvilken medlemsstaterne skal sikre, at forbrugere og erhvervsdrivende har ret til adgang til effektive retsmidler for en domstol i forbindelse med en hvilken som helst administrativ afgørelse, der er truffet i henhold til de nationale bestemmelser, hvorved dette direktiv gennemføres. Det skal omfatte muligheden for, at parterne under overholdelse af national lovgivning kan opnå en afgørelse om suspension af fuldbyrdelsen af den omtvistede afgørelse.
- (13) For at øge den proceduremæssige effektivitet af sager til varetagelse af forbrugerinteresser bør de godkendte organisationer/organer have mulighed for at søge at opnå forskellige foranstaltninger inden for rammerne af en enkelt sag til varetagelse af forbrugerinteresser eller inden for særskilte sager til varetagelse af forbrugerinteresser. Disse foranstaltninger bør omfatte midlertidige foranstaltninger med henblik på at bringe en aktuel praksis til ophør eller forbyde en påtænkt praksis, hvis denne endnu ikke er blevet fulgt, men hvor der er risiko for, at den vil medføre alvorlige eller uoprettelige tab for forbrugerne, foranstaltninger, hvorved det fastslås, at en given praksis udgør en overtrædelse af lovgivningen, og som om nødvendigt bringer denne praksis til ophør eller forhindrer den fremover, samt foranstaltninger, der fjerner de fortsatte virkninger af overtrædelsen, herunder genopretning. Hvis godkendte organisationer/organer søger at opnå dette inden for rammerne af en enkelt sag, bør de kunne søge at opnå alle relevante foranstaltninger på det tidspunkt, hvor

sagen indbringes, eller først søge at opnå en afgørelse om pålæg og derefter eventuelt en afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning.

- (14) Afgørelser om pålæg har til formål at beskytte forbrugernes kollektive interesser uafhængigt af det faktiske tab eller den faktiske skade, den enkelte forbruger har lidt. Ved afgørelser om pålæg kan erhvervsdrivende tilpligtes at træffe særlige foranstaltninger såsom at give forbrugere de oplysninger, som de tidligere undlod at give dem, selv om det var i strid med deres lovbestemte forpligtelser. Om der træffes afgørelser, hvorved det fastslås, at en praksis udgør en overtrædelse, bør ikke afhænge af, om den pågældende praksis blev fulgt forsætligt eller uagtsomt.
- (15) Den godkendte organisation/det godkendte organ, der indleder en sag til varetagelse af forbrugerinteresser efter dette direktiv, bør være part i sagen. De forbrugere, der er berørt af overtrædelsen, bør have passende mulighed for at drage fordel af de relevante udfald af sager til varetagelse af forbrugerinteresser. Afgørelser om pålæg, der træffes efter dette direktiv, bør ikke påvirke de individuelle sager, der indbringes af forbrugere, der har lidt tab som følge af den praksis, der er omfattet af afgørelsen.
- (16) De godkendte organisationer/organer bør søge at opnå foranstaltninger, der tager sigte på at fjerne de fortsatte virkninger af overtrædelsen. Disse foranstaltninger bør have form af afgørelser, som pålægger den erhvervsdrivende blandt andet at yde kompensation, afhjælpning eller udskiftning, give et forholdsmæssigt afslag, ophæve kontrakten eller tilbagebetale den betalte pris afhængigt af situationen og af national lovgivning.
- (17) Den kompensation, som forbrugere, der har lidt tab i situationer med mange skadelidte, får, bør ikke overstige det beløb, som den erhvervsdrivende skylder efter gældende national lovgivning eller EU-retten for at dække det faktiske tab, de har lidt. Navnlig bør det undgås at tilkende erstatning med karakter af bod, som medfører overkompensation til den skadelidte, der har rejst sagen.
- (18) Medlemsstaterne kan kræve, at de godkendte organisationer/organer fremlægger tilstrækkelige oplysninger til at understøtte sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på genopretning, herunder en beskrivelse af den gruppe af forbrugere, der er berørt af overtrædelsen og spørgsmålene om de faktiske og retlige omstændigheder, der skal besvares inden for rammerne af sagerne til varetagelse af forbrugerinteresser. Det skal ikke kræves af den godkendte organisation/det godkendte organ, at den/det kan udpege hver enkelt forbruger, der er berørt af en overtrædelse, for at kunne rejse en sag. I forbindelse med sager til varetagelse af forbrugerinteresser vil en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed tidligst muligt i sagen skulle kontrollere, om den er egnet som en sag til varetagelse af forbrugerinteresser i lyset af overtrædelsens art og kendetegnene ved de tab, de berørte forbrugere har lidt.
- (19) Medlemsstaterne bør kunne beslutte, om den nationale retsinstans eller forvaltningsmyndighed, der får forelagt en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, undtagelsesvis kan træffe en retskonstaterende afgørelse i stedet for en afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning, hvad angår den erhvervsdrivendes ansvar over for de forbrugere, der har lidt skade på grund af overtrædelsen, som vil kunne påberåbes direkte i efterfølgende sager til varetagelse af forbrugerinteresser, som rejses af individuelle forbrugere. Denne mulighed bør forbeholdes behørigt begrundede tilfælde, hvor det er kompliceret at bestemme omfanget af den individuelle genopretning, der skal ydes til hver enkelt forbruger, der er berørt af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, og hvor det ikke ville være effektivt at udnytte den inden for rammerne af sagen til varetagelse af forbrugerinteresser. Der

bør ikke træffes retskonstaterende afgørelser i situationer, som ikke er komplicerede, navnlig når det er muligt at udpege de berørte forbrugere, og når forbrugerne har lidt tab, der er sammenlignelige i tilknytning til et tidsrum eller et køb. På samme måde bør der ikke træffes retskonstaterende afgørelser, når størrelsen af det tab, de enkelte forbrugere har lidt, er så beskedent, at de enkelte forbrugere sandsynligvis ikke vil kræve individuel genopretning. Retsinstansen eller den nationale forvaltningsmyndighed bør behørigt begrunde anvendelsen af en retskonstaterende afgørelse i stedet for en afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning i en konkret sag.

- (20) Når det er muligt at udpege de forbrugere, der er berørt af samme praksis, og de har lidt sammenlignelige tab i tilknytning til et tidsrum eller et køb såsom i tilfælde af langsigtede forbruger aftaler, kan retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden i løbet af sagen til varettagelse af forbrugerinteresser klart fastslå, hvilken gruppe af forbrugere der er berørt af overtrædelsen. Retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden kan navnlig anmode den erhvervsdrivende, der overtræder reglerne, om at fremlægge relevante oplysninger, såsom hvem de berørte forbrugere er, og hvor længe praksis er blevet fulgt. Af hensyn til hensigtsmæssigheden og effektiviteten bør medlemsstaterne i overensstemmelse med deres nationale lovgivning overveje at give forbrugerne mulighed for direkte at drage nytte af en afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning, efter at den er truffet, uden at det kræves, at de hver især formelt tilslutter sig sagen, inden der træffes en sådan afgørelse.
- (21) I sager, der drejer sig om mindre beløb, vil de fleste forbrugere sandsynligvis ikke tage skridt til at håndhæve deres rettigheder, fordi indsatsen ikke ville stå i forhold til fordelene for den enkelte forbruger. Hvis samme praksis vedrører en række forbrugere, kan det samlede tab imidlertid være betydeligt. I sådanne tilfælde kan en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed anse det for uforholdsmæssigt at fordele midlerne blandt de berørte forbrugere, f.eks. fordi det vil være for dyrt eller ikke muligt i praksis. De midler, der indkommer via betaling af kompensation i sager til varettagelse af forbrugerinteresser, vil derfor bedre kunne anvendes til at beskytte forbrugernes kollektive interesser og bør kanaliseres over mod relevante offentlige formål såsom fonde, der yder retshjælp til forbrugere, oplysningskampagner eller forbrugerbevægelser.
- (22) Det er kun muligt at søge at opnå foranstaltninger med henblik på at fjerne de fortsatte virkninger af overtrædelser på grundlag af endelige afgørelser, hvorved det fastslås, at der foreligger en overtrædelse af de EU-retlige bestemmelser, der er omfattet af dette direktivs anvendelsesområde, og som skader forbrugernes kollektive interesser, herunder en endelig afgørelse om pålæg, der træffes inden for rammerne af en sag til varettagelse af forbrugerinteresser. Det er navnlig muligt at søge at opnå foranstaltninger med henblik på at fjerne de fortsatte virkninger af en overtrædelse på grundlag af endelige afgørelser truffet af en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed i forbindelse med de håndhævelsesaktiviteter, der er reguleret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/2394 af 12. december 2017 om samarbejde mellem nationale myndigheder med ansvar for håndhævelse af lovgivning om forbrugerbeskyttelse og om ophævelse af forordning (EF) nr. 2006/2004³².
- (23) Dette direktiv indeholder bestemmelser om en fremgangsmåde, som ikke påvirker de regler, der gælder ved fastlæggelsen af forbrugernes materielle rettigheder i

³²

EUT L 345 af 27.12.2017.

forbindelse med aftaleretlige og ikke-aftaleretlige retsmidler, hvis deres interesser er blevet skadet af en overtrædelse såsom retten til erstatning for skader, ophør af kontrakter, tilbagebetaling, udskiftning, afhjælpning eller forholdsmæssigt afslag. Det er kun muligt at rejse en sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på opnåelse af genopretning i medfør af dette direktiv, hvis EU-retten eller national lovgivning indeholder bestemmelser om sådanne materielle rettigheder.

- (24) Dette direktiv erstatter ikke eksisterende nationale mekanismer for kollektive retsmidler med henblik på at opnå genopretning. Under hensyntagen til medlemsstaternes retstraditioner overlades det til dem at beslutte, om de vil udforme de sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der er fastsat bestemmelser om i dette direktiv, som en del af en eksisterende eller fremtidig mekanisme for kollektive retsmidler med henblik på at opnå genopretning eller som et alternativ til sådanne mekanismer, for så vidt som den nationale mekanisme er i overensstemmelse med bestemmelserne i dette direktiv.
- (25) Godkendte organisationer/organer bør klart fremlægge utvetydige oplysninger om, hvorfra midlerne til finansiering af deres aktiviteter og midlerne til støtte for en konkret sag til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på opnåelse af genopretning hidrører, således at en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed kan vurdere, om der eventuelt foreligger en interessekonflikt mellem den tredjemand, der har ydet midlerne, og den godkendte organisation/det godkendte organ, og med henblik på at undgå misbrug af adgangen til at rejse en sag, samt vurdere, om den tredjemand, der har ydet midlerne, har tilstrækkelige midler til at dække den godkendte organisations/det godkendte organs finansielle forpligtelser. De oplysninger, som de godkendte organisationer/organer fremlægger for den retsinstans eller den forvaltningsmyndighed, der behandler sagen til varetagelse af forbrugerinteresser, bør gøre det muligt for den at vurdere, om tredjemand kan påvirke den godkendte organisations/det godkendte organs sagsskridt i forbindelse med sagen til varetagelse af forbrugerinteresser, herunder vedrørende forlig, og om tredjemand finansierer sagen til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på opnåelse af genopretning mod en modpart, som er en konkurrent til den, der finansierer sagen, eller en modpart, som den, der yder midlerne, er afhængig af. Hvis nogen af disse omstændigheder bekræftes, bør retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden have beføjelse til at kræve, at den godkendte organisation/det godkendte organ afviser at modtage de pågældende finansielle midler, og om nødvendigt ikke acceptere den godkendte organisations/det godkendte organs egenskab i en konkret sag.
- (26) Kollektive udenretslige forlig, der har til formål at opnå genopretning for skadelidte forbrugere, bør fremmes både før indbringelsen af sagen til varetagelse af forbrugerinteresser og i en hvilken som helst fase af sagen.
- (27) Medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser om, at en godkendt organisation/et godkendt organ og en erhvervsdrivende, der har indgået forlig vedrørende genopretning for de forbrugere, der er berørt af en angivelig ulovlig praksis, som den pågældende erhvervsdrivende har fulgt, i fællesskab kan anmode en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed om at godkende forliget. En sådan anmodning bør kun kunne indgives til en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed, hvis der ikke verserer en anden sag vedrørende samme praksis. En kompetent retsinstans eller forvaltningsmyndighed, der godkender et sådant kollektivt forlig, skal tage hensyn til alle berørte parter interesser og rettigheder, herunder de enkelte forbrugere. De enkelte berørte forbrugere skal have mulighed for at acceptere eller afvise at være bundet af et sådant forlig.

- (28) Retsinstansen og forvaltningsmyndigheden bør have beføjelse til at opfordre den erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, og den godkendte organisation/det godkendte organ, som rejste sagen til varetagelse af forbrugerinteresser, til at indlede forhandlinger med henblik på at nå et forlig om den genopretning, der skal ydes til de berørte forbrugere. Når der træffes beslutning om at opfordre parterne til at bilægge tvisten udenretsligt, bør der tages hensyn til arten af den overtrædelse, sagen vedrører, de berørte forbrugeres karakteristika, den mulige type genopretning, der skal tilbydes, parternes vilje til at indgå forlig og procedures hensigtsmæssighed.
- (29) For at gøre det lettere for de enkelte forbrugere at søge genopretning på grundlag af endelige retskonstaterende afgørelser vedrørende den erhvervsdrivendes ansvar over for de forbrugere, der har lidt skade på grund af en overtrædelse, som træffes inden for rammerne af sager til varetagelse af forbrugerinteresser, bør den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, der har truffet afgørelsen, have beføjelse til at anmode den godkendte organisation/det godkendte organ og den erhvervsdrivende om selv at nå et kollektivt forlig.
- (30) Ethvert udenretsligt forlig, der indgås inden for rammerne af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser eller på grundlag af en endelig retskonstaterende afgørelse, bør godkendes af den relevante retsinstans eller forvaltningsmyndighed for at sikre, at det er lovligt og rimeligt og tager hensyn til alle berørte parter interesser og rettigheder. De enkelte berørte forbrugere skal have mulighed for at acceptere eller afvise at være bundet af et sådant forlig.
- (31) For at en sag til varetagelse af forbrugerinteresser munder ud i et for forbrugerne tilfredsstillende resultat, er det vigtigt at sikre, at forbrugerne informeres om den. Forbrugerne bør informeres om den verserende sag til varetagelse af forbrugerinteresser, det forhold, at en erhvervsdrivendes praksis anses for at være retsstridig, deres rettigheder, efter at det er fastslået, at der foreligger en overtrædelse, og alle efterfølgende skridt, som de berørte forbrugere, skal tage, navnlig for at opnå genopretning. De omdømmemæssige risici ved at udbrede kendskabet til overtrædelsen er også vigtig for at afskrække erhvervsdrivende fra at tilsidesætte forbrugernes rettigheder.
- (32) For at oplysningerne kan have virkning, bør de være hensigtsmæssige og stå i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder. Den erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, bør på hensigtsmæssig vis informere alle berørte forbrugere om en endelig afgørelse om pålæg og afgørelser med henblik på opnåelse af genopretning, der træffes inden for rammerne af sagen til varetagelse af forbrugerinteresser, samt om forlig, der er godkendt af en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed. Disse oplysninger kan for eksempel gives på den erhvervsdrivendes websted, sociale medier, elektroniske markedspladser eller i almindeligt læste aviser, navnlig dem, der udelukkende distribueres elektronisk. Forbrugerne bør om muligt informeres individuelt via elektroniske breve eller papirbreve. Disse oplysninger bør på anmodning gives i et format, der er tilgængeligt for handicappede personer.
- (33) For at øge retssikkerheden, undgå en uensartet anvendelse af EU-retten og øge effektiviteten og den smidige behandling af sager til varetagelse af forbrugerinteresser og mulige opfølgende sager med henblik på opnåelse af genopretning, bør en overtrædelse, der er fastslået ved en endelig afgørelse, herunder en endelig afgørelse om pålæg i medfør af dette direktiv, som træffes af en forvaltningsmyndighed eller en retsinstans, ikke kunne prøves i senere retssager vedrørende samme overtrædelse begået af den samme erhvervsdrivende for så vidt angår overtrædelsens art og dens

materielle, personlige, tidsmæssige og territoriale omfang som fastslået i den endelige afgørelse. Hvis en sag med henblik på at opnå foranstaltninger, der fjerner de fortsatte virkninger af overtrædelsen, herunder med henblik på genopretning, rejses i en anden medlemsstat end den, hvor den endelige afgørelse, hvorved det blev fastslået, at der foreligger en overtrædelse, blev truffet, bør afgørelsen udgøre en afkræftelig formodning om, at der foreligger en overtrædelse.

- (34) Medlemsstaterne bør sikre, at individuelle sager med henblik på opnåelse af genopretning kan baseres på en endelig retskonstaterende afgørelse, der træffes inden for rammerne af sagen til varetagelse af forbrugerinteresser. Sådanne sager bør kunne rejses ved brug af hensigtsmæssige og forenklede procedurer.
- (35) Nationale regler om forældelsesfrister bør ikke hindre indbringelsen af sager med henblik på opnåelse af genopretning på grundlag af en endelig afgørelse om pålæg eller en endelig retskonstaterende afgørelse, hvorved det fastslås, at den erhvervsdrivende har et ansvar over for de skadelidte forbrugere i medfør af dette direktiv. Indbringelsen af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser skal suspendere eller afbryde forældelsesfristerne for sager med henblik på opnåelse af genopretning for de forbrugere, der er berørt af sagen.
- (36) Sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på at opnå afgørelser om pålæg bør behandles hurtigt. Afgørelser om pålæg, der er foreløbige, bør altid behandles inden for rammerne af en hasteprocedure for at forhindre al eller yderligere skade på grund af overtrædelsen.
- (37) Dokumentation udgør et vigtigt element for at fastslå, om en given praksis udgør en lovovertrædelse, og om der er risiko for, at den gentager sig, for at fastslå, hvilke forbrugere der er berørt af overtrædelsen, for at tage stilling til spørgsmålet om genopretning og for at informere de forbrugere, der er berørt af sagen til varetagelse af forbrugerinteresser, om den verserende sag og udfaldet heraf. Forholdet mellem erhvervsdrivende og forbrugere er imidlertid karakteriseret ved informationsasymetri, og det er måske kun den erhvervsdrivende, der har de nødvendige oplysninger, hvilket gør det umuligt for den godkendte organisation/det godkendte organ at få adgang til dem. Godkendte organisationer/godkendte organer bør derfor have ret til at anmode den kompetente retsinstans eller forvaltningsmyndighed om, at den erhvervsdrivende skal videregive dokumentation, der er relevant for deres krav, eller som er hensigtsmæssig for at informere de berørte forbrugere om sagen til varetagelse af forbrugerinteresser, uden at det er nødvendigt for dem at specificere de enkelte dokumenter. Behovet for og omfanget og forholdsmæssigheden af denne videregivelse af oplysninger bør omhyggeligt vurderes af den retsinstans eller den forvaltningsmyndighed, der fører tilsyn med sagen til varetagelse af forbrugerinteresser, under hensyntagen til beskyttelsen af tredjemands legitime interesser og under overholdelse af gældende EU-regler og nationale regler om fortrolighed.
- (38) For at sikre, at sager til varetagelse af forbrugerinteresser er effektive, bør de erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, kunne straffes med sanktioner, der er effektive, forholdsmæssige og har afskrækkende virkning, for manglende efterkommelse af den endelige afgørelse, der er truffet inden for rammerne af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser.
- (39) Da sager til varetagelse af forbrugerinteresser forfølger en offentlig interesse ved at beskytte forbrugernes kollektive interesser, bør medlemsstaterne sikre, at godkendte

organisationer/organer ikke forhindres i at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser i medfør af dette direktiv på grund af omkostningerne ved sagerne.

- (40) Samarbejde og udveksling af oplysninger mellem godkendte organisationer/organer fra forskellige medlemsstater har vist sig at være nyttige, når der er tale om overtrædelser, der går på tværs af grænserne. Der er behov for at fortsætte og udvide kapacitetsopbygnings- og samarbejdsforanstaltningerne, så et større antal godkendte organisationer/organer på tværs af Unionen bliver omfattet for derved at øge brugen af sager til varetagelse af forbrugerinteresser med virkninger på tværs af grænserne.
- (41) For effektivt at bekæmpe overtrædelser med virkninger på tværs af grænserne bør der sikres gensidig anerkendelse af den kapacitet, som godkendte organisationer/organer, der er udpeget på forhånd af en medlemsstat, har til at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser i en anden medlemsstat. Derudover bør godkendte organisationer/organer fra forskellige medlemsstater kunne gå sammen om en enkelt sag til varetagelse af forbrugerinteresser i et enkelt forum under overholdelse af de relevante regler vedrørende værneting. Af effektivitetshensyn bør en godkendt organisation/et godkendt organ kunne rejse en sag til varetagelse af forbrugerinteresser på vegne af andre godkendte organisationer/organer, som repræsenterer forbrugere fra forskellige medlemsstater.
- (42) Dette direktiv overholder de grundlæggende rettigheder og de principper, som blandt andet anerkendes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder. Dette direktiv bør derfor tolkes og anvendes i overensstemmelse med disse rettigheder og principper, blandt andet dem, der vedrører retten til adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol samt retten til et forsvar.
- (43) Med hensyn til miljølovgivning tages der i dette direktiv hensyn til UNECE-konventionen af 25. juni 1998 om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet ("Århuskonventionen").
- (44) Målene for dette direktiv, nemlig at indføre en mekanisme til brug for sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser for derved at sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau på tværs af Unionen og et velfungerende indre marked, kan ikke i tilstrækkelig grad nås ved hjælp af foranstaltninger, der udelukkende træffes af medlemsstaterne, men kan bedre nås på EU-plan på grund af de grænseoverskridende virkninger af sager til varetagelse af forbrugerinteresser. Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.
- (45) I overensstemmelse med den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter³³ har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesbestemmelser. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget.

³³

EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14.

- (46) Det er hensigtsmæssigt at fastsætte regler for den tidsmæssige anvendelse af dette direktiv.
- (47) Direktiv 2009/22/EF bør derfor ophæves —
- VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Kapitel 1

Genstand, anvendelsesområde og definitioner

Artikel 1

Genstand

1. I dette direktiv fastsættes regler, der gør det muligt for godkendte organisationer/organer at rejse sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på at beskytte forbrugernes kollektive interesser, samtidig med at der sikres passende garantier for at undgå misbrug af adgangen til at rejse sager.
2. Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne vedtager eller opretholder bestemmelser, der på nationalt plan sikrer godkendte organer/organisationer eller øvrige berørte personer andre proceduremæssige midler til at rejse sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser på nationalt plan.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv finder anvendelse på sager til varetagelse af forbrugerinteresser, som rejses som følge af erhvervsdrivendes overtrædelser af de EU-retlige bestemmelser, der er opført i bilag I, som skader eller kan skade forbrugernes kollektive interesser. Det finder anvendelse på nationale og grænseoverskridende overtrædelser, herunder overtrædelser, der er ophørt inden sagen til varetagelse af forbrugerinteresser blev indledt, eller inden den blev afsluttet.
2. Dette direktiv påvirker ikke reglerne om aftaleretlige og ikke-aftaleretlige retsmidler, som er til rådighed for forbrugerne i forbindelse med sådanne overtrædelser af EU-retten eller national lovgivning.
3. Dette direktiv berører ikke EU-reglerne om international privatret, navnlig reglerne om værning og lovvalg.

Artikel 3

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

- 1) "forbruger": enhver fysisk person, der ikke handler som led i sit erhverv, sin forretning, sit håndværk eller sin profession
- 2) "erhvervsdrivende": enhver fysisk person eller enhver juridisk person, uanset om der er tale om privat eller offentligt ejerskab, der handler, herunder via en anden person, der optræder i dennes navn eller på dennes vegne, som led i sit erhverv, sin forretning, sit håndværk eller sin profession

- 3) "forbrugernes kollektive interesser": en række forbrugeres interesser
- 4) "sager til varetagelse af forbrugerinteresser": sager med henblik på at beskytte forbrugernes kollektive interesser, som de berørte forbrugere ikke er part i
- 5) "praksis": en erhvervsdrivendes handlinger eller undladelser
- 6) "endelig afgørelse": en afgørelse, der er truffet af en medlemsstats retsinstanser, og som ikke kan eller ikke længere kan gøres til genstand for efterprøvelse, eller en afgørelse truffet af en forvaltningsmyndighed, som ikke længere kan indbringes for en domstol.

Kapitel 2

Sager til varetagelse af forbrugerinteresser

Artikel 4

Godkendte organisationer/organer

1. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organisationer/organer, som medlemsstaterne på disses anmodning har udpeget på forhånd til dette formål og opført på en offentligt tilgængelig liste, har adgang til at rejse sager til varetagelse af forbrugerinteresser.

Medlemsstaternes udpeger en organisation/et organ til godkendt organisation/organ, hvis den/det opfylder følgende kriterier:

- a) den/det er oprettet efter forskrifterne i en medlemsstats lovgivning
- b) den/det har en beskyttelsesværdig interesse i at sikre, at de EU-retlige bestemmelser, der er omfattet af dette direktiv, overholdes
- c) den/det arbejder ikke med fortjeneste for øje.

Medlemsstaterne vurderer med regelmæssige mellemrum, om en godkendt organisation/et godkendt organ fortsat opfylder disse kriterier. Medlemsstaterne sikrer, at den godkendte organisation/det godkendte organ mister sin status i henhold til dette direktiv, hvis den/det ikke længere opfylder et eller flere af kriterierne i stk. 1.

2. Medlemsstaterne kan på dennes/dettes anmodning udpege en organisation/et organ på ad hoc-basis til en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, hvis den/det opfylder kriterierne i stk. 1.
3. Medlemsstaterne sikrer, at navnlig forbrugerorganisationer og uafhængige offentlige organer kan komme i betragtning til at få status som godkendt organisation/organ. Medlemsstaterne kan udpege forbrugerorganisationer, som repræsenterer medlemmer fra mere end én medlemsstat, til godkendte organisationer.
4. Medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser, der præciserer, hvilke godkendte organisationer/organer der kan søge at opnå alle de i artikel 5 eller 6 omhandlede foranstaltninger, og hvilke godkendte organisationer/organer der kun kan søge at opnå en eller flere af disse foranstaltninger.
5. En godkendt organisations/et godkendt organs opfyldelse af de i stk. 1 omhandlede kriterier berører ikke en retsinstans eller en forvaltningsmyndigheds ret til at

undersøge, om formålet med den godkendte organisation/det godkendte organ berettiger, at den/det handler i forbindelse med en konkret sag, jf. artikel 5, stk. 1.

Artikel 5

Sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser

1. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organisationer/organer har adgang til at indbringe sager til varetagelse af forbrugerinteresser for nationale retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder, forudsat at der er en direkte forbindelse mellem organisationens/organets hovedformål og de rettigheder, der er fastsat i EU-retten, som hævdes at være blevet overtrådt, hvorfor sagen er rejst.
2. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organisationer/organer er berettiget til at rejse sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på at opnå følgende foranstaltninger:
 - a) en afgørelse om påbud til at bringe en praksis til ophør, eller hvis denne praksis endnu ikke er blevet anvendt, men umiddelbart vil blive anvendt, til at stoppe den
 - b) en afgørelse om pålæg, der fastslår, at en given praksis udgør en lovovertrædelse og om nødvendigt bringe denne praksis til ophør, eller hvis denne praksis endnu ikke er blevet anvendt, men umiddelbart vil blive anvendt, til at stoppe den.

For at søge at opnå afgørelser om pålæg skal godkendte organisationer/organer ikke indhente samtykke fra de enkelte berørte forbrugere eller fremlægge dokumentation for et faktisk tab eller en faktisk skade på de berørte forbrugeres vegne eller for den erhvervsdrivendes hensigt eller forsømmelse.

3. Medlemsstaterne sikrer, at godkendte organisationer/organer er berettiget til at rejse sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på at opnå foranstaltninger, der fjerner de fortsatte virkninger af overtrædelsen. Disse foranstaltninger skal søges opnået på grundlag af enhver endelig afgørelse, hvorved det fastslås, at en praksis udgør en overtrædelse af de EU-retlige bestemmelser, der er opført i bilag I, og som skader forbrugernes kollektive interesser, herunder en endelig afgørelse om pålæg som omhandlet i stk. 2, litra b).
4. Medlemsstaterne sikrer, at de godkendte organisationer/organer kan søge at opnå foranstaltninger, der fjerner de fortsatte virkninger af overtrædelsen sammen med de i stk. 2 omhandlede foranstaltninger inden for rammerne af en enkelt sag til varetagelse af forbrugerinteresser, jf. dog artikel 4, stk. 4.

Artikel 6

Foranstaltninger til genopretning

1. Med henblik på artikel 5, stk. 3, sikrer medlemsstaterne, at de godkendte organisationer/organer er berettiget til at rejse sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på at opnå en eksigibel afgørelse, hvorved den erhvervsdrivende tilpligtes enten at yde compensation, afhjælpning eller udskiftning, give et forholdsmæssigt afslag, ophæve kontrakten eller tilbagebetale den betalte pris afhængigt af situationen. En medlemsstat kan kræve, at de enkelte berørte forbrugere formelt skal tilslutte sig sagen, inden der kan træffes en retskonstaterende afgørelse eller en afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning.

Den godkendte organisation/det godkendte organ fremlægger tilstrækkelige oplysninger som krævet efter national lovgivning til støtte for sagen, herunder en angivelse af de forbrugere, der er berørt af sagen, og de spørgsmål om de faktiske og retlige omstændigheder, der skal besvares.

2. Uanset stk. 1 skal medlemsstaterne kunne give en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed beføjelse til at træffe en retskonstaterende afgørelse i stedet for en afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning for så vidt angår den erhvervsdrivendes ansvar over for de forbrugere, der har lidt tab på grund af overtrædelsen af de EU-retlige bestemmelser, der er opført i bilag I, i behørigt begrundede tilfælde, hvor det på grund af kendetegnene ved de berørte forbrugeres individuelle skade er kompliceret at fastslå omfanget af den enkeltes genopretning.
3. Stk. 2 finder ikke anvendelse i tilfælde, hvor:
 - a) det er muligt at udpege de forbrugere, der er berørt af overtrædelsen, og de har lidt sammenlignelige tab forårsaget af samme praksis i tilknytning til et tidsrum eller et køb. I sådanne tilfælde skal kravet om, at de enkelte berørte forbrugere skal give deres bemyndigelse, ikke udgøre en forudsætning for at indbringe sagen. Kompensationen skal udbetales direkte til de berørte forbrugere
 - b) forbrugerne har lidt små tab, og det ville være uforholdsmæssigt at fordele kompensationen mellem dem. I sådanne tilfælde sikrer medlemsstaterne, at det ikke kræves, at hver enkelt forbruger samtykker hertil. Kompensationen skal gå til et offentligt formål, der tjener forbrugernes kollektive interesser.
4. Den kompensation, der opnås gennem en endelig afgørelse, jf. stk. 1, 2 og 3, berører ikke eventuelle yderligere rettigheder til genopretning, som de berørte forbrugere måtte have i medfør af EU-retten eller national lovgivning.

Artikel 7

Finansiering

1. En godkendt organisation/et godkendt organ, der søger at opnå en afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning som omhandlet i artikel 6, stk. 1, oplyser på et tidligt tidspunkt i sagen, hvorfra de midler, der anvendes til dens/dets aktiviteter generelt, og de midler, der anvendes til støtte for sagen, hidrører. Den/det godtgør, at den/det har tilstrækkelige økonomiske midler til at repræsentere de berørte forbrugeres bedste interesser og til eventuelt at dække modpartens udgifter, hvis den/det ikke får medhold i sagen.
2. Medlemsstaterne sikrer, at det, når en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, hvorunder der søges genopretning, finansieres af tredjemand, er forbudt for vedkommende tredjemand:
 - a) at påvirke den godkendte organisations/det godkendte organs beslutninger i forbindelse med sagen til varetagelse af forbrugerinteresser, herunder om at indgå forlig
 - b) at yde finansielle midler til en sag til varetagelse af forbrugerinteresser mod en modpart, der er en konkurrent til den, der yder midlerne, eller en modpart, som den, der yder midlerne, er afhængig af.
3. Medlemsstaterne sikrer, at de retsinstanser og forvaltningsmyndigheder, der har beføjelse til at vurdere de i stk. 2 omhandlede omstændigheder og dermed at kræve,

at den godkendte organisation/det godkendte organ afviser de relevante økonomiske midler og om nødvendigt afviser den godkendte organisations/det godkendte organs partsstatus i en konkret sag.

Artikel 8

Forlig

1. Medlemsstaterne kan fastsætte bestemmelser om, at en godkendt organisation/et godkendt organ og en erhvervsdrivende, der har indgået forlig vedrørende genopretning til de forbrugere, der er berørt af en angivelig ulovlig praksis, som den pågældende erhvervsdrivende har fulgt, i fællesskab kan anmode en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed om at godkende forliget. En sådan anmodning skal kun indgives til en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed, hvis en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed i samme medlemsstat ikke er ved at behandle en anden verserende sag vedrørende den samme erhvervsdrivende og vedrørende den samme praksis.
2. Medlemsstaterne sikrer, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden på et hvilket som helst tidspunkt under sagen kan opfordre den godkendte organisation/det godkendte organ og modparten efter at have hørt dem til at indgå forlig om genopretning inden for en rimelig frist.
3. Medlemsstaterne sikrer, at den retsinstans eller forvaltningsmyndighed, der traf den endelige retskonstaterende afgørelse, der er omhandlet i artikel 6, stk. 2, har kompetence til at anmode parterne i sagen til varetagelse af forbrugerinteresser om inden for en rimelig frist at nå et forlig vedrørende genopretning til forbrugerne på grundlag af denne endelige afgørelse.
4. De i stk. 1, 2 og 3 omhandlede forlig efterprøves af retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden. Retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden vurderer forligets lovlighed og rimelighed, idet der tages hensyn til alle parter rettigheder og interesser, herunder de berørte forbrugere.
5. Hvis det i stk. 2 omhandlede forlig ikke indgås inden for den fastsatte frist, eller det opnåede forlig ikke godkendes, fortsætter retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden behandlingen af sagen til varetagelse af forbrugerinteresser.
6. De enkelte berørte forbrugere skal have mulighed for at acceptere eller afvise at være bundet af de i stk. 1, 2 eller 3 omhandlede forlig. Den genopretning, der opnås i kraft af et godkendt forlig, jf. stk. 4, berører ikke eventuelle yderligere rettigheder til genopretning, som de berørte forbrugere måtte have i medfør af EU-retten eller national lovgivning.

Artikel 9

Oplysninger om sager til varetagelse af forbrugerinteresser.

1. Medlemsstaterne sikrer, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden stiller krav om, at en erhvervsdrivende, der overtræder lovgivningen, for egen regning informerer de berørte forbrugere om de endelige afgørelser, hvori de i stk. 5 og 6 omhandlede foranstaltninger fastsættes, og de i artikel 8 omhandlede godkendte forlig, ved brug af midler, der er står i et rimeligt forhold til sagens omstændigheder

og inden for de fastsatte frister, herunder eventuelt ved at underrette alle berørte forbrugere individuelt.

2. De i stk. 1 omhandlede oplysninger skal på et forståeligt sprog indeholde en forklaring vedrørende sagens genstand, dens retsvirkninger og, hvis det er relevant, de efterfølgende skridt, de berørte forbrugere skal tage.

Artikel 10

Virkninger af endelige afgørelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at en overtrædelse, der som fastslået i en endelig afgørelse truffet af en forvaltningsmyndighed eller en retsinstans, herunder en endelig afgørelse om pålæg som omhandlet i artikel 5, stk. 2, litra b), skader forbrugernes kollektive interesser, anses for uomtvisteligt at fastslå, at der foreligger en overtrædelse med henblik på andre sager ved nationale retsinstanser om genopretning fra den samme erhvervsdrivende for samme overtrædelse.
2. Medlemsstaterne sikrer, at en endelig afgørelse som omhandlet i stk. 1, der er truffet i en anden medlemsstat, af deres egne retsinstanser eller forvaltningsmyndigheder betragtes som en afkræftelig formodning om, at der foreligger en overtrædelse.
3. Medlemsstaterne sikrer, at en endelig retskonstaterende afgørelse som omhandlet i artikel 6, stk. 2, betragtes som uomtvistelig og fastslår den erhvervsdrivendes ansvar over for de forbrugere, der har lidt tab som følge af en overtrædelse, med henblik på alle sager ved deres nationale retsinstanser mod samme erhvervsdrivende for samme overtrædelse. Medlemsstaterne sikrer, at forbrugere har adgang til individuelt at rejse sådanne sager med henblik på opnåelse af genopretning ved brug hensigtsmæssige og forenklede procedurer.

Artikel 11

Suspension af forældelsesfristen

Medlemsstaterne sikrer, at indbringelsen af sager til varetagelse af forbrugerinteresser som omhandlet i artikel 5 og 6 medfører, at de forældelsesfrister, der gælder for enhver sag med henblik på opnåelse af genopretning for de berørte forbrugere, suspenderes eller afbrydes, hvis de relevante rettigheder er omfattet af forældelsesfrister i henhold til EU-retten eller national lovgivning.

Artikel 12

Fremme af sagsbehandlingen

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de i artikel 5 og 6 omhandlede sager til varetagelse af forbrugerinteresser, behandles hurtigst muligt.
2. Sager til varetagelse af forbrugerinteresser med henblik på at opnå en afgørelse om påbud som omhandlet i artikel 5, stk. 2, litra a), behandles ved brug af en hasteprocedure.

Artikel 13

Dokumentation

Medlemsstaterne sikrer, at retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden på anmodning af en godkendt organisation/et godkendt organ, der har fremlagt rimeligt tilgængelige kendsgerninger og beviser, som er tilstrækkelige til at indlede sagen til varetagelse af forbrugerinteresser, og har henvist til den yderligere dokumentation, som modparten råder over, i overensstemmelse med de nationale procedureregler kan kræve, at modparten fremlægger denne dokumentation, som er omfattet af gældende EU-regler og nationale regler om fortrolighed.

Artikel 14

Sanktioner

1. Medlemsstaterne fastsætter bestemmelser om sanktioner for manglende overholdelse af endelige afgørelser, der er truffet inden for rammerne af en sag til varetagelse af forbrugerinteresser, og træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at de gennemføres. Sanktionerne skal være effektive, forholdsmæssige og have afskrækkende virkning.
2. Medlemsstaterne sikrer, at sanktionerne kan have form af bødestraf.
3. Når medlemsstaterne tager stilling til fordelingen af indtægterne fra bøder, tager de hensyn til forbrugernes kollektive interesser.
4. Medlemsstaterne giver senest [*date for transposition of the Directive*] Kommissionen meddelelse om de i stk. 1 omhandlede bestemmelser og meddeler omgående senere ændringer af betydning for bestemmelserne.

Artikel 15

Bistand til godkendte organisationer/organer

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at omkostningerne i forbindelse med sager til varetagelse af forbrugerinteresser ikke udgør en økonomisk hindring for, at godkendte organisationer/organer effektivt kan udøve deres ret til at søge at opnå de i artikel 5 og 6 omhandlede foranstaltninger, for eksempel ved at begrænse de gældende retsafgifter eller administrative gebyrer, om nødvendigt give dem adgang til retshjælp eller stille offentlige midler til rådighed for dem til dette formål.
2. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at i de tilfælde, hvor de godkendte organisationer/organer skal informere de berørte forbrugere om verserende sager til varetagelse af forbrugerinteresser, kan den erhvervsdrivende tilpligtes at betale de tilknyttede omkostninger, hvis denne ikke får medhold i sagen.
3. Medlemsstaterne og Kommissionen støtter og letter samarbejdet med de godkendte organisationer/organer og udveksler og videreformidler bedste praksis og erfaringer, hvad angår bilæggelse af grænseoverskridende og nationale tvister vedrørende overtrædelser.

Artikel 16

Sager til varetagelse af forbrugerinteresser på tværs af grænserne

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at enhver godkendt organisation/ethvert godkendt organ, der er udpeget på forhånd i en medlemsstat, jf. artikel 4, stk. 1, kan indbringe sagen for en retsinstans eller en forvaltningsmyndighed i en anden medlemsstat ved fremlæggelse af den i nævnte artikel omhandlede offentligt tilgængelige liste. Retsinstansen eller forvaltningsmyndigheden skal acceptere denne liste som dokumentation for den godkendte organisations/det godkendte organs status, uden at dette berører førstnævntes ret til at efterprøve, om den godkendte organisations/det godkendte organs formål berettiger, at den/det agerer i en konkret sag.
2. Medlemsstaterne sikrer, at hvis en overtrædelse berører eller sandsynligvis vil berøre forbrugere fra forskellige medlemsstater, kan sagen til varetagelse af forbrugerinteresser indbringes for den kompetente retsinstans eller forvaltningsmyndighed i en medlemsstat af forskellige godkendte organisationer/organer fra forskellige medlemsstater, der handler i fællesskab eller er repræsenteret af en enkelt godkendt organisation/et enkelt godkendt organ med henblik på beskyttelsen af de kollektive interesser for forbrugere fra forskellige medlemsstater.
3. Med henblik på grænseoverskridende sager til varetagelse af forbrugerinteresser, og uden at det berører de rettigheder, andre organisationer/organer har i henhold til national lovgivning, meddeler medlemsstaterne Kommissionen listen over de på forhånd udpegede godkendte organisationer/organer. Medlemsstaterne giver Kommissionen meddelelse om disse godkendte organisationers/organers navn og formål. Kommissionen offentliggør disse oplysninger og holder dem ajourført.
4. Hvis en medlemsstat eller Kommissionen sår tvivl om, hvorvidt en godkendt organisation/et godkendt organ opfylder de kriterier, der er fastsat i artikel 4, stk. 1, undersøger den medlemsstat, som udpegede organisationen/organet, sagen og inddrager om nødvendigt godkendelsen, hvis et eller flere kriterier ikke er opfyldt.

Kapitel 3

Afsluttende bestemmelser

Artikel 17

Ophævelse

Direktiv 2009/22/EF ophæves fra [date of application of this Directive], uden at dette berører artikel 20, stk. 2.

Henvisninger til det ophævede direktiv gælder som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag II.

Artikel 18

Kontrol og evaluering

1. Senest fem år efter datoen for anvendelsen af dette direktiv foretager Kommissionen en evaluering af direktivet og fremlægger en rapport om de vigtigste resultater heraf for Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg.

Evalueringen foretages efter Kommissionens retningslinjer for bedre regulering. I rapporten vurderer Kommissionen navnlig direktivets anvendelsesområde som omhandlet i artikel 2 og bilag I.

2. Senest et år efter dette direktivs ikrafttrædelse vurderer Kommissionen, om EU-reglerne for så vidt angår fly- og jernbanepassagerers rettigheder sikrer et passende forbrugerbeskyttelsesniveau i forhold til det, der sikres i dette direktiv. Hvis det er tilfældet, fremlægger Kommissionen passende forslag, som blandt andet kan bestå i at fjerne de retsakter, der er omhandlet i punkt 10 og 15 i bilag I, fra direktivets anvendelsesområde som fastsat i artikel 2.
3. Medlemsstaterne forelægger hvert år og første gang senest 4 år efter datoen for dette direktivs anvendelse følgende oplysninger for Kommissionen, som er nødvendige for udarbejdelsen af den i stk. 1 omhandlede rapport:
 - a) antallet af sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der i medfør af direktivet er indbragt for forvaltningsmyndigheder og retsinstanser
 - b) hvilken type godkendt organisation/organ der har rejst sagerne
 - c) hvilke typer overtrædelser der er genstand for sager til varetagelse af forbrugerinteresser, hvem parterne i disse sager er, og hvilke økonomiske sektorer der er berørt af sagerne
 - d) procedurernes varighed fra sagen rejses, til der træffes en endelig afgørelse om pålæg som omhandlet i artikel 5 eller en afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning eller en retskonstaterende afgørelse som omhandlet i artikel 6, eller til et forlig som omhandlet i artikel 8 endeligt godkendes
 - e) udfaldene af sagerne til varetagelse af forbrugerinteresser
 - f) antallet af godkendte organisationer/organer, der deltager i den i artikel 15, stk. 3, omhandlede samarbejds- og udvekslingsmekanisme.

Artikel 19

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne vedtager og offentliggør senest den [*18 months from the date of entry into force of this Directive*] de love og administrative bestemmelser, der er nødvendige for at efterkomme dette direktiv. De tilsender straks Kommissionen disse love og administrative bestemmelser.

Medlemsstaterne anvender disse bestemmelser fra [seks måneder efter fristen for gennemførelsen].

Lovene og de administrative bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.
2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 20

Overgangsbestemmelser

1. Medlemsstaterne anvender de love og administrative bestemmelser, der gennemfører dette direktiv i national lovgivning, på overtrædelser, der skete efter den [*date of application of this Directive*].
2. Medlemsstaterne anvender de love og administrative bestemmelser, der gennemfører direktiv 2009/22/EF i national lovgivning, på overtrædelser, der skete efter den [*date of application of this Directive*].

Artikel 21

Ikrafttrædelse

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 22

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Europa-Parlamentets vegne

På Rådets vegne

Formand

Formand

FINANSIERINGSOVERSIGT

1. FORSLAGETS/INITIATIVETS RAMME

- 1.1. Forslagets/initiativets betegnelse
- 1.2. Berørt(e) politikområde(r) inden for ABM/ABB-strukturen
- 1.3. Forslagets/initiativets art
- 1.4. Mål
- 1.5. Forslagets/initiativets begrundelse
- 1.6. Varighed og finansielle virkninger
- 1.7. Påtænkt(e) forvaltningsmetode(r)

2. FORVALTNINGSFORANSTALTNINGER

- 2.1. Bestemmelser om kontrol og rapportering
- 2.2. Forvaltnings- og kontrolsystem
- 2.3. Foranstaltninger til forebyggelse af svig og uregelmæssigheder

3. FORSLAGETS/INITIATIVETS ANSLÅEDE FINANSIELLE VIRKNINGER

- 3.1. Berørt(e) udgiftspost(er) på budgettet og udgiftsområde(r) i den flerårige finansielle ramme
- 3.2. Anslåede virkninger for udgifterne
 - 3.2.1. *Sammenfatning af de anslåede virkninger for udgifterne*
 - 3.2.2. *Anslåede virkninger for aktionsbevillingerne*
 - 3.2.3. *Anslåede virkninger for administrationsbevillingerne*
 - 3.2.4. *Forenelighed med indeværende flerårige finansielle ramme*
 - 3.2.5. *Tredjemands bidrag til finansieringen*
- 3.3. Anslåede virkninger for indtægterne

FINANSIERINGSOVERSIGT

1. FORSLAGETS/INITIATIVETS RAMME

1.1. Forslagets/initiativets betegnelse

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om adgang til indbringelse af sager til varetagelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF om søgsmål med påstand om forbud på området beskyttelse af forbrugernes interesser.

1.2. Berørt(e) politikområde(r) inden for ABM/ABB-strukturen³⁴

Afsnit 33 – Retlige anliggender og forbrugere – Kapitel 33 02 01 – Rettigheder, ligestilling og unionsborgerskab

Andre berørte politikområder – Se bilag I til forslaget

1.3. Forslagets/initiativets art

☐ Forslaget/initiativet vedrører en **ny foranstaltning**

☐ Forslaget/initiativet vedrører en **ny foranstaltning som opfølgning på et pilotprojekt/en forberedende foranstaltning**³⁵

Forslaget/initiativet vedrører en **forlængelse af en eksisterende foranstaltning**

☐ Forslaget/initiativet vedrører en **omlægning af en foranstaltning til en ny foranstaltning**

1.4. Mål

1.4.1. *Det eller de af Kommissionens flerårige strategiske mål, som forslaget/initiativet vedrører*

Et mere fair og udbygget indre marked; det digitale indre marked

GD JUST – programmet for rettigheder, ligestilling og unionsborgerskab, specifik mål nr. 9 vedrørende forbrugerpolitik:

- For at sætte enkeltpersoner i stand til i deres egenskab af forbrugere i det indre marked at udøve de rettigheder, EU-retten giver dem.

Forslagets specifikke mål:

- Ved hjælp af forbedret adgang til sager til varetagelse af forbrugerinteresser er formålet at mindske antallet af overtrædelser af EU-retten, der påvirker forbrugernes kollektive interesser og dermed sikre, at reglerne i højere grad overholdes, og at forbrugerne ikke lider tab.

Specifikt mål for forslaget til budgetforanstaltning:

- At fortsætte og udvide kapacitetsopbygnings- og samarbejdsforanstaltningerne til at omfatte et større antal godkendte organisationer/organer på tværs af EU for at øge brugen af sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der har grænseoverskridende virkninger.

³⁴ ABM: Activity Based Management (aktivitetsbaseret ledelse) – ABB: Activity Based Budgeting (aktivitetsbaseret budgetlægning).

³⁵ Jf. finansforordningens artikel 54, stk. 2, litra a) hhv. b).

1.4.2. Specifikke mål og berørte ABM/ABB-aktiviteter

Berørte ABM/ABB-aktiviteter

Analytiske aktiviteter (tilvejebringelse af data og statistikker)

Gensidig læring og gensidigt samarbejde (begivenheder, platform for elektronisk udveksling, midler til fjernkommunikation)

1.4.3. Forventede resultater og virkninger

Angiv, hvilke virkninger forslaget/initiativet forventes at få for modtagerne/målgruppen.

For forbrugerne: et højere forbrugerbeskyttelsesniveau og færre tab for forbrugerne, da der vil blive indført stærkere kollektive retsmidler til brug i situationer med mange skadelidte, hvilket vil give erhvervsdrivende et større incitament til at overholde EU's forbrugerlovgivning.

For godkendte organisationer/organer: Nye foranstaltninger og klarere regler for godkendte organisationer/organer, som får adgang til at rejse sager til varetagelse af forbrugerinteresser, navnlig sager, der går på tværs af grænserne.

For de erhvervsdrivende: De erhvervsdrivende vil få gavn af mere lige konkurrencevilkår og en mere fair konkurrence.

1.4.4. Virknings- og resultatindikatorer

Angiv indikatorerne til kontrol af forslagets/initiativets gennemførelse.

I henhold til forslagets artikel 18 (Kontrol og evaluering) skal medlemsstaterne fremlægge statistiske oplysninger vedrørende følgende indikatorer:

- antallet og typen af sager til varetagelse af forbrugerinteresser, der i medfør af direktivet er indbragt for forvaltningsmyndigheder og retsinstanser
- hvilken type godkendt organisation/organ der har rejst sagerne
- hvilke typer overtrædelser der er genstand for sager til varetagelse af forbrugerinteresser, hvem parterne i disse sager er, og hvilke økonomiske sektorer der er berørt af sagerne
- procedurernes varighed fra sagen rejses, til der træffes en afgørelse om pålæg som omhandlet i artikel 5 eller en afgørelse med henblik på opnåelse af genopretning eller en retskonstaterende afgørelse som omhandlet i artikel 6, eller til et forlig som omhandlet i artikel 8 endeligt godkendes
- udfaldet af sager til varetagelse af forbrugerinteresser (f.eks. forlig, afgørelser med henblik på opnåelse af genopretning)
- antallet af godkendte organisationer/organer, der deltager i den i artikel 15, stk. 3, omhandlede samarbejds- og udvekslingsmekanisme.

1.5. Forslagets/initiativets begrundelse

1.5.1. Behov, der skal opfyldes på kort eller lang sigt

Forslaget har til formål at forbedre effektiviteten af proceduren for pålæg og at indføre foranstaltninger til fjernelse af følgerne af tilsidesættelse af forbrugernes rettigheder. Ved hjælp af bedre adgang til sager til varetagelse af forbrugerinteresser er formålet at mindske antallet af overtrædelser af EU-retten, der påvirker

forbrugernes kollektive interesser og dermed sikre, at lovgivningen i højere grad overholdes, og at forbrugerne ikke lider tab.

1.5.2. *Merværdien ved en indsats fra EU's side*

Forbrugernes har endnu ikke adgang til effektive retsmidler i alle medlemsstater. De betydelige forskelle, der er konstateret mellem medlemsstaterne vedrørende effektiviteten af det nuværende direktiv om søgsmål med påstand om forbud kræver en indsats fra EU, navnlig i lyset af virkningerne på tværs af grænserne. En indsats alene fra medlemsstaternes side vil sandsynligvis føre til yderligere opsplitning, hvilket igen vil bidrage til, at forbrugerne og de erhvervsdrivende fortsat ikke vil blive behandlet ens i det indre marked, og føre til forskelle i den retsbeskyttelse, forbrugerne i EU har, og i sidste ende svække det indre marked for forbrugerne.

1.5.3. *Erfaringer fra lignende foranstaltninger*

I Kommissionens rapport fra 2008 om anvendelsen af direktivet om søgsmål med påstand om forbud blev det konkluderet, at proceduren for opnåelse af pålæg eller forbud med nogen succes var blevet anvendt i forbindelse med nationale overtrædelser, men at den var mindre effektiv til at stoppe overtrædelser på tværs af grænserne, hovedsagelig fordi de godkendte organisationer/organer manglede de økonomiske midler, der kræves i forhold til de forskellige procedurer i forskellige medlemsstater. I Kommissionens rapport fra 2012 blev det konkluderet, at proceduren for opnåelse pålæg og forbud havde et betydeligt potentiale, hvis de konstaterede mangler blev afhjulpet, navnlig de høje omkostninger ved procedurerne og deres varighed, procedurernes kompleksitet, de relativt begrænsede virkninger for forbrugerne af afgørelser om pålæg og forbud og problemerne med at fuldbyrde dem. I den omfattende evaluering af direktivet om søgsmål med påstand om forbud i forbindelse med Kommissionens kvalitetskontrol i 2017 af forbruger- og markedsføringslovgivningen blev der konstateret mange af de samme hindringer, navnlig at forbrugerne ikke råder over tilstrækkelig retsmidler.

1.5.4. *Sammenhæng med andre relevante instrumenter og eventuel synergivirkning*

Forslaget er i fuld overensstemmelse og fuldt foreneligt med eksisterende EU-politikker. Det supplerer procedurerne for opnåelse af pålæg og genopretning, der findes i sektorspecifikke retsakter, idet der indføres en særlig mekanisme for sager til varetagelse af forbrugerinteresser, hvis forbrugernes kollektive interesser har lidt eller kan lide skade. En bedre håndhævelse af EU-retsakter, der er omfattet af dets anvendelsesområde, vil navnlig understøtte strategien for et digitalt indre marked, for kapitalmarkedsunionen, for energiunionen og for den cirkulære økonomi.

1.6. **Varighed og finansielle virkninger**

☐ Forslag/initiativ af **begrænset varighed**

- ☐ Forslag/initiativ gældende fra [DD/MM]YYYY til [DD/MM]YYYY
- ☐ Finansielle virkninger fra YYYY til YYYY

☒ Forslag/initiativ af **ubegrænset varighed**

- Gennemførelse med en indkøringsperiode fra YYYY til YYYY
- derefter gennemførelse i fuldt omfang.

1.7. Påtænkt(e) forvaltningsmetode(r)³⁶

X **Direkte forvaltning** ved Kommissionen

- X i dens tjenestegrene, herunder ved dens personale i EU's delegationer
- ☐ i gennemførelsesorganer

☐ **Delt forvaltning** i samarbejde med medlemsstaterne

☐ **Indirekte forvaltning** ved at overlade budgetgennemførelsesopgaver til:

- ☐ tredjelande eller organer, som tredjelande har udpeget
- ☐ internationale organisationer og deres organer (angives nærmere)
- ☐ Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Investeringsfond
- ☐ de organer, der er omhandlet i finansforordningens artikel 208 og 209
- ☐ offentligretlige organer
- ☐ privatretlige organer, der har fået overdraget samfundsopgaver, forudsat at de stiller tilstrækkelige finansielle garantier
- ☐ privatretlige organer, undergivet lovgivningen i en medlemsstat, som har fået overdraget gennemførelsen af et offentlig-privat partnerskab, og som stiller tilstrækkelige finansielle garantier
- ☐ personer, der har fået overdraget gennemførelsen af specifikke aktioner i den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i henhold til afsnit V i traktaten om Den Europæiske Union, og som er udpeget i den relevante basisretsakt
- Hvis der angives flere forvaltningsmetoder, gives der en nærmere forklaring i afsnittet "Bemærkninger".

Bemærkninger

Både medlemsstaterne og Kommissionen skal støtte og lette samarbejdet og udvekslingen af bedste praksis mellem godkendte organisationer/organer (forslagets artikel 15, stk. 3).

³⁶

Forklaringer vedrørende forvaltningsmetoder og henvisninger til finansforordningen findes på webstedet BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. FORVALTNINGSFORANSTALTNINGER

2.1. Bestemmelser om kontrol og rapportering

Angiv hyppighed og betingelser.

I henhold til artikel 18 (Kontrol og evaluering) skal Kommissionen foretage en evaluering senest 5 år efter datoen for direktivets anvendelse. Kommissionen skal udarbejde et detaljeret program for kontrol med resultaterne og virkningerne af dette direktivet, indikatorer og hyppigheden af tilvejebringelsen af oplysninger. Medlemsstaternes rolle i den forbindelse vil navnlig være at fremlægge relevante statistiske oplysninger som omhandlet i artikel 18.

De eksempler på indikatorer, der er opført i afsnit 1.4.4. i denne finansieringsoversigt, vil blive brugt til støtte for evalueringen.

Med hensyn til tilsynet med de finansielle udgifter finder bestemmelserne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1381/2013 af 17. december 2013 om oprettelse af et program for rettigheder, ligestilling og unionsborgerskab for perioden 2014 til 2020 anvendelse.

2.2. Forvaltnings- og kontrolsystem

2.2.1. Konstaterede risici

Der er ikke konstateret nogen risici.

2.2.2. Oplysninger om det interne kontrolsystem

Ikke relevant

2.2.3. Anslåede omkostninger og fordele ved kontrollen samt forventet fejlrisiko

Ikke relevant

2.3. Foranstaltninger til forebyggelse af svig og uregelmæssigheder

Angiv eksisterende eller påtænkte forebyggelses- og beskyttelsesforanstaltninger.

Ud over finansforordningen, som vil blive anvendt til at forebygge svig og uregelmæssigheder, vil der desuden blive foretaget kvalitetskontrol og kontrol af de fremlagte oplysninger for at indkredse alle huller eller uregelmæssigheder.

3. FORSLAGETS/INITIATIVETS ANSLÅEDE FINANSIELLE VIRKNINGER

3.1. Berørt(e) udgiftspost(er) på budgettet og udgiftsområde(r) i den flerårige finansielle ramme

- Eksisterende udgiftsposter på budgettet

I samme rækkefølge som udgiftsområderne i den flerårige finansielle ramme og budgetposterne.

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme	Budgetpost	Udgiftens art	Bidrag			
	Nummer 3 Sikkerhed og medborgerskab		fra EFTA-lande ³⁸	fra kandidatlande ³⁹	fra tredje-lande	iht. finansforordningens artikel 21, stk. 2, litra b)
	33 02 01	OB	JA	NEJ	NEJ	NEJ

- Nye budgetposter, som der er søgt om - ikke relevant

I samme rækkefølge som udgiftsområderne i den flerårige finansielle ramme og budgetposterne.

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme	Budgetpost	Udgiftens art	Bidrag			
	Nummer [Budgetpost]		fra EFTA-lande	fra kandidatlande	fra tredje-lande	iht. finansforordningens artikel 21, stk. 2, litra b)

³⁷ OB = opdelte bevillinger/IOB = ikke-opdelte bevillinger.

³⁸ EFTA: Den Europæiske Frihandelssammenslutning.

³⁹ Kandidatlande og, efter omstændighederne, potentielle kandidatlande på Vestbalkan.

3.2. Anslåede virkninger for udgifterne

3.2.1. Sammenfatning af de anslåede virkninger for udgifterne

i mio. EUR (tre decimaler)

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme	3	Sikkerhed og medborgerskab
--	---	----------------------------

GD JUST			År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	År 2024	I ALT
•Aktionsbevillinger									
Budgetpostens nummer 33 02 01	Forpligtelser	(1)	0,700						0,700
	Betalinger	(2)	0,560						0,560
Budgetpostens nummer	Forpligtelser	(1a)							
	Betalinger	(2a)							
Administrationsbevillinger finansieret over bevillingsrammen for særprogrammer ⁴⁰									
Budgetpostens nummer 33 01 04 01		(3)	0,125	0,125					0,250
Bevillinger I ALT for GD JUST (under programmet for rettigheder, ligestilling og unionsborgerskab)	Forpligtelser	= 1 + 1a + 3	0,825	0,125					0,950
	Betalinger	= 2 + 2a +3	0,685	0,125					0,810

⁴⁰ Teknisk og/eller administrativ bistand og udgifter til støtte for gennemførelsen af EU's programmer og/eller aktioner (tidligere BA-poster), indirekte forskning, direkte forskning.

• Aktionsbevillinger I ALT	Forpligtelser	(4)	0,700						0,700
	Betalinger	(5)	0,560						0,560
• Administrationsbevillinger finansieret over bevillingsrammen for særprogrammer I ALT		(6)	0,125	0,125					0,250
Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE 3 Sikkerhed og medborgerskab i den flerårige finansielle ramme	Forpligtelser	=4+ 6	0,825	0,125					0,950
	Betalinger	=5+ 6	0,685	0,125					0,810

Hvis flere udgiftsområder påvirkes af forslaget/initiativet:

• Aktionsbevillinger I ALT	Forpligtelser	(4)							
	Betalinger	(5)							
• Administrationsbevillinger finansieret over bevillingsrammen for særprogrammer I ALT		(6)							
Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE 1-4 i den flerårige finansielle ramme (referencebeløb)	Forpligtelser	=4+ 6							
	Betalinger	=5+ 6							

Udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme	5	"Administration"					
--	----------	-------------------------	--	--	--	--	--

i mio. EUR (tre decimaler)

		År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	År 2024	I ALT
GD: JUST								
• Menneskelige ressourcer		0,143	0,143					0,286
• Andre administrationsudgifter								
I ALT GD JUST		0,143	0,143					0,286

Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE 5 i den flerårige finansielle ramme	(Forpligtelser i alt = betalinger i alt)	0,143	0,143					0,286
--	--	--------------	--------------	--	--	--	--	--------------

i mio. EUR (tre decimaler)

		År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	År 2024	I ALT
Bevillinger I ALT under UDGIFTSOMRÅDE 1-5 i den flerårige finansielle ramme	Forpligtelser	0,968	0,268					1,236
	Betalinger	0,828	0,268					1,096

3.2.2. Anslåede virkninger for aktionsbevillingerne

- ☐ Forslaget/initiativet medfører ikke anvendelse af aktionsbevillinger
- ☒ Forslaget/initiativet medfører anvendelse af aktionsbevillinger som anført herunder:

Forpligtelsesbevillinger i mio. EUR (tre decimaler)

Der angives mål og resultater ↓			År 2019		År 2020		År 2021		År 2022		År 2023		År 2024		I ALT	
	RESULTATER															
	Type	Resultaterne s gnsntl . om- kost- ninger	Antal	Om- kost- ninger	Antal	Om- kost- ninger	Antal	Om- kost- ninger	Antal	Om- kost- ninge r	Antal	Om- kost- ninger	Antal	Om- kost- ning er	Antal resul- tater i alt	Om- kost- ninger i alt
SPECIFIKT MÅL NR. 1...			At fortsætte og udvide kapacitetsopbygnings- og samarbejdsforanstaltningerne til at omfatte et større antal godkendte organisationer/organer på tværs af EU for at øge brugen af sager til varetagelse af forbrugerinteresser med virkninger på tværs af grænserne.													
– Resultat – Gensidig læring og gensidigt samarbejde (begivenheder, platform for elektronisk udveksling, midler til fjernkommunikation)			2	0,825	1	0,125									3	0,950
Subtotal for specifikt mål nr. 1			2	0,825	1	0,125									3	0,950

SPECIFIKT MÅL NR. 2			At mindske antallet af overtrædelser af EU-retten, der påvirker forbrugernes kollektive interesser og dermed sikre, at lovgivningen i højere grad overholdes, og at forbrugerne ikke lider tab.														
– Analytiske aktiviteter – tilvejebringelse af data og statistikker																0	0
Subtotal for specifikt mål nr. 2																	0
OMKOSTNINGER I ALT			2	0,825	1	0,125										3	0,950

3.2.3. Anslåede virkninger for administrationsbevillingerne

3.2.3.1. Resumé

- ☐ Forslaget/initiativet medfører ikke anvendelse af administrationsbevillinger
- ☒ Forslaget/initiativet medfører anvendelse af administrationsbevillinger som anført herunder:

i mio. EUR (tre decimaler)

	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	År 2024	I ALT
--	------------	------------	------------	------------	------------	------------	-------

UDGIFTSOMRÅDE 5 i den flerårige finansielle ramme							
Menneskelige ressourcer	0,143	0,143					0,286
Andre administrationsudgifter							
Subtotal UDGIFTSOMRÅDE 5 i den flerårige finansielle ramme	0,143	0,143					0,286

uden for UDGIFTSOMRÅDE 5⁴¹ i den flerårige finansielle ramme							
Menneskelige ressourcer							
Andre udgifter af administrativ art (<i>1 internt</i>)	0,125	0,125					0,250
Subtotal uden for UDGIFTSOMRÅDE 5 i den flerårige finansielle ramme	0,125	0,125					0,250

I ALT	0,268	0,268					0,536
--------------	--------------	--------------	--	--	--	--	--------------

Bevillingerne til menneskelige ressourcer og andre administrationsudgifter vil blive dækket ved hjælp af de bevillinger, der i forvejen er afsat til generaldirektoratets forvaltning af aktionen, og/eller ved intern omfordeling i generaldirektoratet, eventuelt suppleret med yderligere bevillinger, som tildeles det ansvarlige generaldirektorat i forbindelse med den årlige tildelingsprocedure under hensyntagen til de budgetmæssige begrænsninger.

⁴¹ Teknisk og/eller administrativ bistand og udgifter til støtte for gennemførelsen af EU's programmer og/eller aktioner (tidligere BA-poster), indirekte forskning, direkte forskning.

3.2.3.2. Anslået behov for menneskelige ressourcer

- ☐ Forslaget/initiativet medfører ikke anvendelse af menneskelige ressourcer
- ☒ Forslaget/initiativet medfører anvendelse af menneskelige ressourcer som anført herunder:

Overslag angives i årsværk

	År 2019	År 2020	År 2021	År 2022	År 2023	År 2024
• Stillinger i stillingsfortegnelsen (tjenestemænd og midlertidigt ansatte)						
33. 01 01 01 (i hovedsædet og i Kommissionens repræsentationskontorer)	1	1				
XX 01 01 02 (i delegationer)						
XX 01 05 01 (indirekte forskning)						
10 01 05 01 (direkte forskning)						
• Eksternt personale (i årsværk)⁴²						
33. 01 02 01 (KA, UNE, V under den samlede bevillingsramme)						
01 02 02 (KA, LA, UNE, V og JED i delegationerne)						
XX 01 04 yy⁴³	- i hovedsædet					
	- i delegationer					
XX 01 05 02 (KA, UNE, V – indirekte forskning)						
10 01 05 02 (KA, UNE, V – direkte forskning)						
Andre budgetposter (skal angives)						
I ALT	1	1				

Personalebehovet vil blive dækket ved hjælp af det personale, som generaldirektoratet allerede har afsat til aktionen, og/eller interne rokader i generaldirektoratet, eventuelt suppleret med yderligere bevillinger, som tildeles det ansvarlige generaldirektorat i forbindelse med den årlige tildelingsprocedure under hensyntagen til de budgetmæssige begrænsninger.

Opgavebeskrivelse:

Tjenestemænd og midlertidigt ansatte	Til at iværksætte indkaldelsen af interessetilkendegivelser og koordinere initiativet
Eksternt personale	

⁴² KA: kontraktansatte, LA: lokalt ansatte, UNE: udstationerede nationale eksperter, V: vikarer, JED: junioreksperter ved delegationerne.

⁴³ Delloft for eksternt personale under aktionsbevillingerne (tidligere BA-poster).

3.2.4. Forenelighed med indeværende flerårige finansielle ramme

- ☒ Forslaget/initiativet er foreneligt med indeværende flerårige finansielle ramme.
- ☐ Forslaget/initiativet kræver omlægning af det relevante udgiftsområde i den flerårige finansielle ramme

Der redegøres for omlægningen med angivelse af de berørte budgetposter og beløbenes størrelse

- ☐ Forslaget/initiativet kræver, at fleksibilitetsinstrumentet anvendes, eller at den flerårige finansielle ramme revideres.

Der redegøres for behovet med angivelse af de berørte udgiftsområder og budgetposter og beløbenes størrelse

3.2.5. Tredjemands bidrag til finansieringen

- ☒ Forslaget/initiativet indeholder ikke bestemmelser om samfinansiering med tredjemand.
- Forslaget/initiativet indeholder bestemmelser om samfinansiering, jf. følgende overslag:

Bevillinger i mio. EUR (tre decimaler)

	År n	År n + 1	År n + 2	År n + 3	Der indsættes flere år, hvis virkningerne varer længere (jf. punkt 1.6)			I alt
Angiv organ, som deltager i samfinansieringen								
Samfinansierede bevillinger I ALT								

3.3. Anslåede virkninger for indtægterne

- X Forslaget/initiativet har ingen finansielle virkninger for indtægterne
- ☐ Forslaget/initiativet har følgende finansielle virkninger:
 - ☐ for egne indtægter
 - ☐ for diverse indtægter

i mio. EUR (tre decimaler)

Indtægtspost på budgettet:	Bevillinger til rådighed i indeværende regnskabsår	Forslagets/initiativets virkninger ⁴⁴						
		År n	År n +1	År n +2	År n +3	Der indsættes flere år, hvis virkningerne varer længere (jf. punkt 1.6)		
Artikel [...]								

For diverse indtægter, der er formålsbestemte, angives det, hvilke af budgettets udgiftsposter der påvirkes.

Det oplyses, hvilken metode der er benyttet til at beregne virkningerne for indtægterne.

⁴⁴

Med hensyn til EU's traditionelle egne indtægter (told og sukkerafgifter) opgives beløbene netto, dvs. bruttobeløb, hvorfra der er trukket opkrævningsomkostninger på 25 %.